

Piran - Izola - Koper - Ankaran
vsak mesec brezplačno v gospodinjstva

VOLITVE

Boris Šuligoj: V Kopru Bržan, v Ankaranu Strmčnik, Krašna ali Prodan Jurič, v Piranu Mišič, Zadkovič ali Korenika, v Izoli Markočič ali Žbogar, takšna je naša približna in tvegana ter negotova napoved, ki je seštevek anket in različnih ocen.
Stran 2-5

SCHENGEN

Eva Branc: Promet v Istri se zaradi Schengna ne bo bistveno povečal ali zmanjšal. Spremembe bodo nastale v pretočnosti, ki ne bo obremenjena z večurnim čakanjem in kilometre dolgimi kolonami na meji.
Stran 6-7

število 46
december 2022

OBALA[®] *plus*

časopis in portal za slovensko Istro
s pogledom na morje

www.obalaplus.si

VINCI VOGUE ANŽLOVAR

Stran 12-15

TANJA RIBIČ

Stran 40-41

JOTA

Stran 46

SONIA SOFIA TROŠT

Stran 36-37

GGM
ZA UČINKOVITO
IN PONOSNO
SKUPNOST
PER UNA COMUNITÀ
EFFICIENTE E
ORGOGLIOSA

6 GAŠPAR GAŠPAR MIŠIČ
ZA ŽUPANA OBČINE PIRAN
PER IL SINDACO DEL COMUNE DI PIRANO

15 LISTA GGM IN MI
GAŠPAR GAŠPAR MIŠIČ IN MI

**SLEDITE NAM,
SLEDITE RAZVOJU!
SEGUITECI, SEGUITE
IL PROGRESSO!**

Naročnik objave: GGM IN MI

PROGRAM

www.ggminmi.si

GAŠPAR GAŠPAR MIŠIČ

Stran 22

COMUNITÀ AUTOGESTITA COSTIERA DELLA NAZIONALITÀ ITALIANA

Stran 10-11

Spoštovani bralci!

Ali smo veseli in zadovoljni, da recimo v Piranu, tokrat z imeni in priimki, kandidira kar 400 posameznikov? Ali je to znak nezadovoljstva s sedanjo oblastjo ali pa smo prepričani, da lahko tudi mi vodimo občino, če so jo lahko vodili oni in to celo bolje? Ali pa so volitve zares praznik demokracije in bi bilo najbolje, ne samo, da bi vsi volili, ampak tudi kandidirali? Odgovor seveda ni enostaven. Zagotovo veliko kandidatov zares želi najbolje svoji okolici in so iskreno prepričani, da bi to znali bolje in zagotovo je nekaj kandidatov, ki vidijo zmago na volitvah kot začetek zakonite delitve »vojnega« plena. Mi, volivci skušamo ene ločiti od drugih in se odločiti pravilno. Samo na podlagi branja strankarskih programov se bomo težko dobro odločili. Dobra stvar lokalnih volitev je, da večino kandidatov osebno poznamo in zato lahko po svojem prepričanju vemo, komu lahko zaupamo in komu ne več. Obalaplus z Radiom Capris pripravlja v vseh obalnih istrskih občinah soočenja. Upamo, da si bomo tam lahko ustvarili mnenje o kandidatih za župane. Občinske vlade lahko zares vplivajo na kakovost naših življenj in zato ni vseeno, kdo sedi tam in upravlja tudi z našim premoženjem. Prvo soočenje v Ankaranu, ki je že za nami, je bil znak, da nas volitve zanimajo. Dvorano smo napolnili do njenih končnih zmogljivosti zaradi velikega zanimanja. In to je dobro. Pregretost nekaterih razprav na družbenih omrežjih in v medijih pa na srečo po volitvah mine. Zamere, ki nastajajo v teh časih, pogosto niso prav globoke in dolgotrajne. Zagotovo se bo marsikje zgodilo, da bodo največji nasprotniki v predvolilnem času mirno sklenili koalicije po volitvah. Da ne bomo imeli volivci potem slabega občutka, jih bomo že na soočenjih vprašali, s kom si želijo sodelovanja po volitvah in kdo so tisti, ki razmišljajo tako drugače, da z njimi ne bi mogli delati. V vsakem primeru bodo volitve jasen znak lokalnim politikom. Tisti, ki bodo izgubili, bodo lahko prepričani, da njihovo delo, njihov program in način sporazumevanja ne prepriča ljudi in da je njihovo življenje v lokalni politiki mimo. Rezultati volitev pač niso stvar zarote.

Tomaž Perovič

KAKOR SI BOMO POSTLALI, TAKO BOMO SPALI

V Kopru Bržan, v Ankaranu Strmčnik, Krašna ali Prodan Jurič, v Piranu Mišič, Zadkovič ali Korenika, v Izoli Markočič ali Žbogar, takšna je

naša približna in tvegana ter negotova napoved, ki je seštevek anket in različnih ocen.

Časopis in spletni portal **OBALaplus**® sta vpisana v razvid medijev Ministrstva za kulturo pod zaporedno številko 2216. ISSN 2670-4609. Izdajatelj MBM MEDIA d.o.o., Portorož. Distribucija preko Pošte Slovenije v gospodinjstva občin Ankaran, Koper, Izola in Piran. Število izvodov 28.000. Uredništvo: Pristaniška 14, 6000 Koper, urednistvo@obalaplus.si, 05 9045 710, 040 600 700. Oglaševanje: marketing@obalaplus.si, 040 771 000. Odgovorni urednik Mauro Belac, mauro.belac@obalaplus.si. Urednik Tomaž Perovič, tomaz.perovic@obalaplus.si. Člani uredništva: Boris Šuligoj, Bojana Leskovar, Nataša Benčič, Dorjan Marušič, Manca Hribovšek, Sabrina Simonovich, Sašo Mejak, Maja Orel Jakič, Katja Pegan, Eva Branc in Petra Mežnarc. Oblikovanje in prelom tiskane izdaje Tedy Grbec, GT-design d.o.o. Urejanje spletnega portala Elvis Dobrilovič. Stališča avtorjev prispevkov ne izražajo nujno stališč uredništva. Za točnost podatkov v podpisanih vsebinah odgovarjajo avtorji oz. naročniki objav. Za nepodpisane vsebine je avtor uredništvo. Komercialna sporočila so ločena od uredniških vsebin. Naročene objave so označene z oznako © - promocijsko sporočilo. Datum izida 16. november 2022.

Star slovenski pregovor pravi: »Kakor si bo postlal, tako bo spal.« Vedno znova bom začuden nad volivci, ki najprej dajo glas svojemu kandidatu, potem pa so štiri leta slabe volje in se zgražajo nad njim. Zdaj (pred volitvami) bi morali volivci dobro premisliti!

Res pa je, da izbira na volitvah ni ravno takšna, da bi človek pokal od veselja in od bogate izbire. Čeprav bodo po volitvah vsi zatrjevali, da so se uspešno odrezali in dosegli svoj cilj, pa je resnica nasprotna - približno devet desetih kandidatov ne bo izvoljenih. To bo udarec zanje in že drugi dan po volitvah prvi »razlog« za kritiko na račun izvoljenih, še preden bodo izvoljenci sploh začeli z delom.

V piranski občini denimo je na vseh listah za župane, občinski svete, svete krajevnih skupnosti in organe italijanske narodnosti kar 400 kandidatov (če štejemo še sorodnike kandidatov, to pomeni vsaj desetino vseh volilnih upravičencev). Večina bo ostala prikrajšanih za tako mamljivo oblast. V tej občini se za funkcijo

župana poteguje 13 kandidatov in 16 list ali strank za 22 sedežev v občinskem svetu. Poraženci bodo iskali vse mogoče izgovore in opravičila, pa tudi argumente za udobno držo kritične opozicije.

Občinske volilne komisije so še pred začetkom uradne predvolilne kampanje kar nekaj kandidatov izločile. Za najodmevnejšo izločitev je poskrbela koprski volilna komisija, ki je med drugim zavrnila listo Zavedno Koper, čeprav se je predstavila kot resna opozicija vsemu, kar je zadnjih 20 let vladalo v Kopru. V Zavedno Koper so uspeli zbrati največ znanih in zvenceh imen, intelektualcev, kulturnikov, podjetnikov, izkušenih uspešnežev in prekaljenih politikov ter estradnikov. Napovedali so resen politični preobrat s povsem novih temeljev. Potem pa je volilna komisija odkrila napake v njihovi prijavi kandidature. Patrik Greblo in njegovi somišljeniki so se zaman pritožili na upravno in ustavno sodišče.

Lista Zavedno bi morda vnesla kar nekaj nove dinamike in pričakovano drugačno raven

političnega diskurza. Zdaj je ta politični preobrat v Kopru predlanski sneg, med zagovorniki liste pa je ostal grenak okus in vse bolj prevladujoč obrambni vzorec, da jim je politični pohod na Koper preprečila zarota. Sklicevanje na zarote in ukradene volitve niso več samo domena trdih desničarskih (populističnih) gibanj (po ameriškem, brazilskem, celo slovenskem in pred štirimi leti tudi koprskem vzoru).

ZAČNE SE PRI KANDIDATURAH

Iskanje zarote je v koprskem primeru strel v prazno, saj lista Zavedno ni bila edina, ki je bila deležna odločnih posegov volilne komisije. Podobno boleče so tudi zavrnitve kandidatur v piranski občini. Piranska volilna komisija je zavrnila Gibanje za občino Piran s kandidatno listo v portoroški volilni enoti, kar je pomenilo, da se eden najbolj glasnih svetnikov iz sedanjega mandata Kristjan Cerovac ne bo več uvrstil v občinski svet. Prav tako je zavrnila kandidaturo Zveze za Primorsko v Luciji, kar pomeni, da se

Volilni upravičenci

OBČINA	2018	2022 DZ	2022 Lokalne volitve	razlika v 2022
Piran	15135	14742	14969	+ 227
Izola	13453	12674	13323	+ 649
Koper	42410	43553	42681	- 872
Ankaran	2768		2742	

Stalno prebivališče

stanje april 2022		stanje november 2022	
Izola	15823	16081	+ 258
Koper	50639	50845	+ 206
Piran	17224	17209	- 15
Ankaran	3120	3126	+ 6

Začasno prebivališče

stanje april 2022		stanje november 2022	
Izola	2641	2738	+ 97
Koper	7629	7432	- 197
Piran	3308	3265	- 43
Ankaran	489	585	+ 96

Boris Šuligoj

niti sedanjí župan Đenio Zadković ne bo uvrstil med svetnike. Dva vidna protagonista dosedanje politike se torej selita v politično ilegalo. Komisija je zavrnila kandidaturo tudi Slovenski ljudski stranki v Sečovljah. Na upravno sodišče so bile vložene štiri pritožbe, a so bile vse zavrnjene. Volivci pa neizprosni: Če kandidati niti kandidatur ne znajo primerno vložiti, kako bi potem lahko vodili občino?

Še bolj odmevna kot zavrnjene kandidature je bila predvolilna avanturistična dirka, kisi jo je privoščil eden od kandidatov z liste Gašparja Gašparja Mišiča GGM in mi. S povsem nesprejemljivo dirko po cesti in po sprehajališču med Bernardinom in Portorožem Srečko Savič ni bil ravno srečko, saj je odprl razpravo o kakovosti kandidatov. Mnogi smo se vprašali, kako je lahko Gašpar Gašpar Mišič, eden od resnejših kandidatov za prevzem glavnih vzvodov odločanja v občini, na svojo listo uvrstil tako nepremišljenega in očitno z več zornih kotov nevarnega kandidata. To se popolnemu vladarju ne bi smelo primeriti.

KADROVSKA SUŠA IN VOLILNE ENOTE

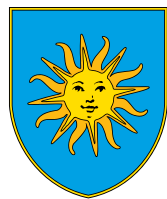
Primer razkriva vprašanje kompetenc še vrste drugih kandidatov v Piranu in odpira dvome, ali bodo podobni kandidati, ki v mnogočem ne kažejo bistveno višje ravni presojanja in operativnih sposobnosti od teh, ki zasedajo mesta v odhajajočem občinskem svetu. Očitno so se prav vse liste znašle pred problemom kadrovske suše. V Piranu se za občinski svet poteguje kar 16 list in strank (plus italijanska narodnost), na njih je 206 kandidatov. Po približnih ocenah in dosedanjih rezultatih dela pa je mogoče presoditi, da je kvečjemu kakih 30 ali 40 takih, ki bi morda zadostili kriterijem zglednih in uspešnih svetnikov. Težko je verjeti, da bo ravno teh 30 izvoljenih.

Posebno poglavje je vprašanje volilnih enot. Medtem ko premorejo Maribor, Ljubljana, Koper, Izola in vrsta drugih občin (a ne vse) samo eno volilno enoto, jih imajo v Piranu štiri. Povprečen volivec se težko znajde med temi volilnim enotami. Še pri pripravi kandidatnih list so se zmedli, saj so komisije zavrnile kar nekaj list prav zato, ker na listah niso bili kandidati iz pravih volilnih enot. Čeprav volilna komisija trdi, da štiri volilne enote niso kakšna posebna težava za njihovo delo, pa praksa kaže drugače. Poleg napačnih kandidatur in težave pri sestavi kandidatnih list, so največje žrtve volivci, ki niti ne razumejo dobro, zakaj smejo voliti samo za kandidate določene stranke iz svoje volilne enote, če pa so mu kandidati iste stranke iz druge volilne enote bolj všeč. Na koncu pa se zaplete še pri preštevanju glasov.

Nekateri so nas opozorili, da je v manjših volilnih enotah lažje biti izvoljen in da so na preteklih volitvah vplivneži uspeli v času volitev na začasna prebivališča prijavili večje

število tujcev z začasnimi prebivališčem ter tako dodali potrebne glasove izbranim kandidatom. Navedeno je težko dokazati. Upravne enote podatka o fiktivnih prijavah začasnih volivcev nimajo. Na centralnem registru prebivalstva smo dobili podatke, ki kažejo, da je bilo v Istri 8. novembra letos 87.261 stalno prijavljenih in dodatno kar 14.020 (torej 16 odstotkov) začasno prijavljenih oseb. Število volilnih upravičencev med aprilskimi državnoborskimi in sedanjimi lokalnimi volitvami pa je različno predvsem zaradi razlik glede volilne pravice. Na državnoborskih imajo pravico poleg stalnih prebivalcev voliti še prebivalci EU držav s stalnim prebivališčem v Sloveniji in državljani Slovenije v tujini. Na lokalnih volitvah pa lahko volijo tudi člani EU držav z začasnimi prebivališčem v kraju in tujci zunaj EU, če imajo dovoljenje za stalno prebivanje.

ALI LAHKO V NOvem MANDATU PRIČAKUJEMO NAPREDEK?

MESTNA OBČINA KOPER
COMUNE CITTA DI CAPODISTRIA

KOPER - MORDA PRVI KROG

Potem, ko je iz volilne tekme izpadla lista Zavedno Koper, se v tej občini pričakuje vnovič predvsem tekmo za županski stol med **Alešem Bržanom** in **Borisom Popovičem**. Navkljub istim igralcem tekma niti približno ne bo enaka kot pred štirimi leti, saj nič ne kaže na izenačen predvolilni boj. Ena od anket je celo pokazala, da bo Aleš Bržan (Lista Aleša Bržana in Gibanje Svoboda) izvoljen v prvem krogu, kar se po naših ocenah ne bo zgodilo, zato ocenjujemo, da bi bila izvolitev Bržana v prvem krogu prvovrstno presenečenje. V najverjetnejši drugi krog bo stopil Bržan z njegovimi prejšnjimi volitvami zdaj veliko pokazati in volivci ga zdaj precej bolje poznajo. Izkazalo se

je, da v vseh točkah morda ni idealen župan, je pa naredil veliko novega za Koper, zagotovo več kot Popovič v svojem prvem mandatu, predvsem pa se je družbena klima in politična retorika bistveno spremenila. Pomembno je tudi znižal zadolženost nekoč najbolj zadolžene slovenske občine. Koper je ena od zgolj dveh mestnih občin v državi, ki jima je uspelo v zadnjih štirih letih zmanjšati zadolženost. Tudi brezposelnost je med nižjimi med mestnimi občinami in eno od treh mest, ki jim je uspelo povečati število prebivalcev, povprečni osebni dohodki pa sodijo med tri najvišje v državi. To bodo volivci tudi ustrezno nagradili, čeprav z investicijami ni ravno razsipavala in bi si lahko privoščila več stanovanj. Promocijski nastop Borisa Popoviča (Koper je naš) je nadvse prekaljen, lažje prepriča nepoznavalce razmer in tiste, ki sodijo predvsem po videzu in navidezno prepričljivih, brez zadržkov pogumnih (mirne duše na primer ustrelji, da suše letos sploh ni bilo, da je to zgolj plod napačnega županovanja ter ostane živ) ter samozvestno izraženih obljubah. Kljub temu Boris Popovič ni več tisti izpred štirih let, podpore ima bistveno manj, hkrati mu je precejšen del volivcev odnesla stranka Zaupanje, ki jo vodi izkušeni **Peter Bolčič**, dolgoletni koprski podžupan, ki je pritegnil lep del bivših Popovičevih privrženecv. Popovič ni veliko presenetil, ko je po zavrnitvi **Patrika Grebla** napovedal, da se bo povezal z Listo Zavedno Koper. Navkljub temu, da so v omenjeni listi tudi nekateri bivši ogorčeni Popovičevi nasprotniki. A Popovič je večkrat dokazal, da ga stare zamere niti malo ne ustavijo, zato brez zadržkov ponuja funkcije celo nekaterim, ki jih je pred leti neusmiljeno blatil in zasmehoval (primer nekdanje direktorice Primorskih novic Barbare Verdnik).

OBČINA PIRAN
COMUNE DI PIRANO

PIRAN PRED NAJVEČ NEZNANKAMI

Najbolj nehvaležne so napovedi za zelo nepredvidljivo piransko občino. Ena od anket je doslej pokazala na prvih mestih **Gašparja Gašparja Mišiča**, **Andreja Korenika** in **Đenja Zadkovića**, za njimi pa še **Dušana Olaja**, **Manuelo**

Rojec in **Roberta Fakina**. Toda razmerja se hitro rušijo. V kampanji zelo trdo in uspešno delata prav Manuela Rojec in Dušan Olaj, medtem ko je Mišič zaradi afere s Srečkom Savičem in napovedmi, da preveč podpira pohlepen in brezobziren kapital morda malce nazadoval na lestvici preferenc. Po anketah sodeč volivci ne bodo nagradili stranke Gibanje za občino Piran tudi, ker se jih je oprijela ocena večnih nergačev, razbijačev in notoričnih nasprotnikov vsega ter za vsako ceno. Sedanjemu občinskemu svetu pripisujejo odgovornost za izgubljena evropska sredstva, ki bi jih občina dobila za urejanje Jernejevega kanala (2 milijona evrov), in predvsem 14 milijonov evrov za protipoplavne ukrepe, ki jih v Piranu ne bodo dobili. Tudi za zaplete pri teniških igriščih. Malo je manjkalo, pa bi zaustavili celo gradnjo Zdravstvenega doma Lucija, ki bi zdaj občane stal kakih 50 odstotkov več.

Občina Piran je kljub svojemu kulturnemu in naravnemu bogastvu po podatkih, ki so jih zbrali v Primorskih novicah, imela najvišjo stopnjo brezposelnosti na Primorskem, skoraj najnižji delež otrok v vrtcih, najmanj avtov na 1000 prebivalcev in je na repu po povprečni neto plači med primorskimi občinami.

Gašpar Gašpar Mišič (GGM in mi) je glede teniških igrišč izjavil, da bi kot župan najprej preveril, kakšne bodo pravne posledice, če občina ne uveljavi predkupne pravice in se potem odločil. Če jih bo občina morala kupiti, bi iskal rešitev, morda z gradnjo večnamenske športne dvorane. Glede gradnje garaže bi dal prednost garažni hiši pod piranskim stadionom, v Portorožu pa bi oživil projekt garažne hiše pod Valetu. Glede tranzitne ceste v Istro pa bi iskal rešitev na sedanjí trasi Koper - Šmarje - Dragonja, vendar po izboljšani varianti. To bi omogočalo drugačno ureditev Lucije, ki jo državna cesta seka čez pol.

Andrej Korenika (LAK) bi bil za odkup teniških igrišč, vendar se mu zdi sporna cena. Tu bi lahko uredili velik športni center. Najbolj smiselno bi bilo graditi garažno hišo pod parkiriščem na Fornačah ali pri nekdanji bencinski črpalki v Piranu. Tranzitni promet v Istro pa izpeljati med Koprom, Šmarjami in Dragonjo. Manuela Rojec (Gibanje Svoboda) dvomi, da je smiselno kupovati samo teniška igrišča, ampak bi morali kupiti vsa zemljišča, tudi tista v bližini tenisa. Garažno hišo bi tudi ona gradila pod Fornačami, tranzitna cesta v Istro naj bi šla od Kopra, pod Šmarjami do Dragonje.

Đenio Zadković (Zveza za Primorsko) meni, da se bodo v prihodnjem mandatu strasti glede nakupa teniških igrišč umirile in da je najpomembnejše zagotoviti nadaljevanje delovanja teniških igrišč.

Garažno hišo bi najraje zgradil v klifu pri piranski zapornici. Glede tranzitne ceste zagovarja tudi on traso Koper - Dragonja, vendar ob tem prisluhniti pripombam ljudi.

Dušan Olaj (SD) bi kot župan nadaljeval odkup teniških igrišč v Portorožu, ker je posel že tako daleč, da ga ni mogoče spremeniti. Garažno hišo bi naredil pod Fornačami in ne v klifu. Za rešitev tranzita pa je ključna hitra cesta Šmarje - Dragonja, ki naj v čim večji meri upošteva pripombe civilne iniciative.

Ankete v Piranu so pred časom kazale, da bodo za občinski svet največ glasov prejeli Gibanje Svoboda, Lista Andreja Korenika in Lista GGM in mi, ki bodo najverjetneje sestavili koalicijo. GZOP bo ostala v opoziciji in nazadovala z manj svetniki.

Občina · Comune di
IZOLA · ISOLA

IZOLA BO KOLEBALA MED KONTINUITETO IN POLITIČNIM NEZNANCEM

V izolski občini postaja vse bolj očitno, da se bosta za župana v drugem krogu najverjetneje pomerila sedanjí župan **Danilo Markočič** (Izolska županova lista) in eden od dvojice **Milan Bogatič** (Gibanje Svoboda) ali **Vasilj Žbogar** (Lista Vasilija Žbogarja). Bogatič ima podporo Izole Prihodnosti in liste MeF in Izolani. Žbogar je sicer cenjen med Izolani, vendar volivci niso najbolj prepričani, da bi bil Vasilj tako večč vodenja občine, kot je na morju za krmilom jadrnice. Kljub temu ima podporo vplivne navijaške skupine Ribari in nekaterih športnih krogov. Danilo Markočič je trn v peti civilne iniciative zaradi ne dovolj upoštevanih pripomb pri pripravi OPN, deležen je kritik na račun spodletele prodaje svojega oljčnika ter še več kritik na račun afere z računi Aleksandre Pivec. Kljub vsem očitkom je občane zasul s podatki o celi vrsti uresničenih in zastavljenih projektov. Obnovili so ribiško

pristanišče in začeli s postopki za prenovu drugega dela obale. Prenovili dve šoli, zgradili nov gasilski dom, zgradili kanalizacijo v Šaredu, predstavil pa je tudi izbran projekt za nov kulturni dom, ki bo pomemben center za vse štiri občine v Istri. Na svojo listo je zvalil tudi številne ravnatelje in predstavnike javnih zavodov, ki si na tak način očitno obetajo več županove pomoči.

Občina Ankaran
Comune di Ancarano

ANKARAN SE BO TEŽJE ODLOČIL SPET V PRVEM KROGU

Čeprav smo v prejšnji številki ocenili, da bo sedanjí ankaranski župan ponovno izvoljen v prvem krogu, pa se nam po mesecu predvolilne kampanje to ne zdi več tako samoumevno, saj sta obe protikandidatki pokazali precej več predvolilne upornosti. Ankaran ima samo 2724 volilnih upravičencev in če bo volilna udeležba približno 60-odstotna, pomeni da se bo volitev udeležilo kakih 1600 volivcev. Ob tako majhni številki lahko že manjši premiki volilnega telesa ali napake kandidatov hitro spremenijo izid. **Breda Krašna** (Gibanje Svoboda) ima za sabo trenutno najmočnejšo politično stranko v Sloveniji, **Maja Prodan Jurič** (Vsi smo Ankaran) pa je znana in uspešna odvetnica. Slednja je povedala, da misli županovati nepoklicno in da po nekaterih zelo umazanih prijemih proti njej v zadnjih dneh čuti, kako nevarna protikandidatka je postala. Pojav obeh kandidat je sprožil tudi bistveno več predvolilne aktivnosti v ankaranski občini. Obstaja realna možnost drugega kroga, še zmeraj pa ocenjujemo, da ima **Gregor Strmčnik** (Radi mammo Ankaran) največ možnosti, da ponovi mandat. Njegova lista je pomlajena in zdaj očita protikandidatkam, da ne prinašata nič novega, ker da v svoje programe vključujeta vsebine, ki so jih že zdavnaj zastavili podporniki sedanjega župana.

HRVAŠKA V SCHENGEN, CESTE PA OSTAJAJO ENAKE

Delavci hrvaškega podjetja Sitolor od septembra izvajajo rekonstrukcijo mostu čez Dragonjo na mejnem območju med Slovenijo in Hrvaško. V okviru del bo izvedena nova betonska plošča, robni venci, hidroizolacija, asfaltno vozišče in jeklena varnostna ograja. Po rekonstrukciji bo vozišče širše za 0,5 m, kar bo po napovedih Direkcije za infrastrukturo omogočalo lažje srečevanje vozil. Dela naj bi se zaključila do konca januarja prihodnje leto, kot kaže, pa bo do takrat naša južna sosedka že sprejeta v schengensko območje. Kaj bo z nadzornimi hišicami na meji, se (še) ne ve.

V sredo je Evropski parlament odločal o že sprejetem osnutku mnenja pristojnega parlamentarnega odbora, da za vstop Hrvaške v Schengen ni ovir. Mnenje Evropskega parlamenta sicer ni zavezujoče, bo pa to predzadnji korak na poti Hrvaške v Schengen z januarjem prihodnje leto. Dokončno odločitev naj bi decembra sprejel Svet EU, prebivalci ob meji s Hrvaško pa pričakujejo, da bo s tem tudi konec težav z dolgimi kolonami vozil pred mejnimi prehodi z našo južno sosedo.

PODROBNOSTI ŠE NEZNANKA

O tem, kako bo potekal padec schengenske meje med Slovenijo in Hrvaško na Občini Piran za zdaj niso dobili nobenih informacij. "Bo pa padec gotovo prispeval k večji pretočnosti prometa, kar velja tako v smislu lokalnih kot državnih cest na območju občine Piran," so naše vprašanje komentirali na občini.

"Promet v Istri se zaradi Schengena ne bo bistveno povečal ali zmanjšal. Spremembe bodo nastale v pretočnosti, ki ne bo obremenjena z večurnim čakanjem in kilometri dolgimi kolonami na meji," pa pravi prometni strokovnjak dr. Livio Jakomin, ki opozarja, da lahko na splošno v prihodnosti pričakujemo gost promet na cestah Slovenske Istre z večjo pretočnostjo in občasnimi zastoji na krožiščih.

DRŽAVA TEŽAVO REŠUJE PARCIALNO

"Da bo v Slovenski Istri še naprej gost promet, je razlog v tem, da je od 70. leta prejšnjega stoletja, ko smo se zavzemali za celostno rešitev Obalne ceste, država ta problem reševala parcialno. Zgrajeni so bili nadvozi v Kopru, obvoznica v Izoli, tunel Markovec in nekaj krožišč od Kopra do Pirana. Tako imamo namesto celostne

rešitve le delne rešitve, ki so nam 'za uteho in politični mir,'" razlaga Jakomin, ki opozarja, da vsi ti posegi ne rešujejo največjega problema v zadnjih desetletjih, in sicer povečanega pritiska turistov in tranzit, ki postaja nevzdržen in nevaren. Ponujene rešitve z gradnjo hitrih cest preko Šmarin in za Piran pa odmikajo probleme v obdobje tridesetih let 21. stoletja. Sedanja cestna infrastruktura v Slovenski Istri ni več primerna, poleg tega postaja nevarna in zdravju škodljiva," je kritičen sogovornik.

Jakomin opozarja, da je potrebno, "še preden dočakamo prvi bager, ki bo 'svečano' naznanil začetek del na eni od variant hitre ceste, posodabljanje krožišča in ozka grla na obstoječi

cestni infrastrukturi, ki zavirajo sedanjo pretočnost in onesnažujejo okolje." Strokovnjakje sicer pred leti z zdaj že pokojnim kolegom Igorjem Zajcem javnosti predstavil njuno idejo za traso hitre ceste, ki se jo je prijelo ime "varianta" Baredi. V njej sta izkoristila že obstoječo hitro cesto med Koprmo in Izolo skozi predor Markovec, od krožišča pri Izoli pa bi cesto speljala v hrib pod Baredi. Trasa bi se potem na drugi strani pri naselju Bandedelj prključila na že obstoječo cesto proti Dragonji.

STROGO PROTI NAČRTOVANI TRASI

Njun predlog iz leta 2016 so letos obudili v Civilni iniciativi Šalara, Škocjan, Triban, Bošamarin,

v kateri ostro nasprotujejo načrtani trasi hitre ceste med Koprmo in Dragonjo, saj bi ta po njihovem mnenju preveč obremenila naselja ob njej. A država je varianto Baredi letos ocenila za neprimerno, saj predor Markovec ni bil skonstruiran za tako številčna vozila. "Država ni nikoli resno preučila predloga, ki sva ga pripravila. Vse vlade in ministrstva trmasto vztrajajo na variantah, ki so bile načrtovane v preteklosti. Nihče ne upošteva spremembe in potrebe, ki so nastale v zadnjem desetletju. Načrtovalce ne zanimajo kmetijska zemljišča, čeprav imamo polna usta samooskrbe, nihče ne razmišlja, da moramo ohraniti čim bolj

neokrnjeno naravo za razvoj turizma, nihče še ni pokazal cene vseh treh možnosti, časa izgradnje, prednosti in pomanjkljivosti, ki jih vsaka prinaša s seboj," ob tem pripominja Jakomin in dodaja: "Odgovor, da ni bil tunel Markovec zgrajen za povečan promet, pa si poiščite sami ali ga postavite strokovnjakom DARSA, ki naj povedo, ali sta tunela v Dekanih in Kastelcu raztegljiva in bosta zadoščala za tranzit in celotni promet v Luko Koper in naprej v Istro? Tunel Markovec pa ne bo zadoščal za tranzit, ki bo šel v Istro. In še nekaj, vprašajte jih, kakšen promet bomo imeli čez 20 ali 30 let?"

Društvo Bolnikov z
Distonijo Slovenije
Slovenian Dystonia Society

dbd

Distonija je motnja gibanja, ki se kaže kot ponavljano vzdrževanje nenormalnega položaja telesa ali kot pojav ponavljanih gibov. Lahko se pojavi na enem ali več delih telesa. Najpogostejša oblika je žariščna distonija vratu (spastični tortikolis). Ocenjujejo, da je pogostnost (prevalenca) 20-4000 bolnikov na milijon prebivalcev. To pomeni, da bi lahko trenutno v Sloveniji bilo do 8000 bolnikov z vratno distonijo. Gre za kronično bolezen, ki pomembno vpliva na kakovost življenja bolnikov, njihovo samopodobo in vsakdanje življenje.

Več na spletni strani www.distonija.si, kontakt: info@distonija.si

Nacionalna kampanja ozaveščanja strokovne in laične javnosti o distoniji.

Eva Branc

NAD OBALO SE JASNI - SOOČENJE ŽUPANSKIH KANDIDATOV V ŽIVO

V sredo, 16. novembra ob 19.00 bo v Kulturnem domu Izola v organizaciji medijskih hiš OBALApplus in Radia Capris potekalo soočenje županskih kandidatov v Občini Izola.

V četrtek, 17. novembra ob 19.00. bo v Avditoriju Portorož v organizaciji medijskih hiš OBALApplus in Radia Capris potekalo še soočenje županskih kandidatov v Občini Piran.

Kudeležbi na dogodka, ki ga bosta vodila Tomaž Perovič in Manca Hribovšek, smo povabili vse pri volilnih komisijah evidentirane kandidate.

Od kandidatov si v sproščenem pogovoru želimo iskrenih in neposrednih odgovorov na novinarska vprašanja, bralci pa nam vaša vprašanja za sogovornike lahko pošljete na urednistvo@obalaplus.si

Cena vstopnice je 10,00€. Rezervacija in prodaja vstopnic v galeriji Alga za soočenje v Izoli in v Avditoriju Portorož za soočenje Piranskih kandidatov in uro pred dogodkom na blagajni Kulturnega doma Izola in Avditorija Portorož.

Prihodek iz vstopnic bo namenjen za delno pokritje stroškov promocije in izvedbe dogodka, uporabe in čiščenja prostorov, hostes in

garderoberk, varovanja, biljeterske službe, radijskega prenosa, ozvočenja in snemanja, honorarjev za sodelujoče na projektu in drugih stroškov. Razliko bomo pokrili s prihodki iz rednega poslovanja.

Soočenje kandidatov Izole in Pirana bomo v živo prenašali na frekvencah Radia Capris, reportaža o dogodku pa bo jutro po dogodku objavljena na spletni strani www.obalaplus.si. Soočenje Piranskih kandidatov boste lahko spremljali tudi v neposrednem video prenosu na Facebook kanalih OBALApplus in Radia Capris.

VSI KANDIDATI LOKALNIH VOLITEV

Objavljamo seznam oddanih kandidatur za župane in občinski svet, ki smo jih prejeli od občinskih volilnih komisij.

 OBČINA PIRAN	
SEZNAM ODDANIH KANDIDATUR ZA ŽUPANA	
Predlagatelj	Kandidat
Andrej Korenika in skupina volivcev	Andrej Korenika
Oljka	Onelio Bernetič
Stranka slovenskega naroda	Zlatka Olah
Gibanje Svoboda	Manuela Rojec
Zveza za primorsko	Đenio Zadković
Egon Štibilj in skupina volivcev	Gašpar Gašpar Mišič
Samo Markežič in skupina volivcev	Robert Fakin
Vlado Novoselec in skupina volivcev	Mihael Tomše
Gibanje za občino Piran	Kristijan Cerovac
Slovenska ljudska stranka	Danilo Milharčič
Socialni demokrati	Dušan Olaj
Slovenska demokratska stranka	Vojko Jevševar
Državljansko gibanje Resni.ca	Martel Antoni Santinni

 OBČINA IZOLA	
SEZNAM ODDANIH KANDIDATUR ZA ŽUPANA	
Predlagatelj	Kandidat
Izolska županova lista	Danilo Markočič
Lista Kobal Mitja	Mitja Kobal
Slovenska demokratska stranka	Mojca Mahajnc
Lista Vasilija Žbogarja	Vasilij Žbogar
Gibanje Svoboda	Milan Bogatič
Socialni demokrati	Romina Kralj

SEZNAM ODDANIH KANDIDATUR ZA OBČINSKI SVET	
Ime liste oz. politične stranke	Št. kandidatov
Izolska županova lista	21
Lista Kobal Mitja	12
Slovenska demokratska stranka	21
Lista Vasilija Žbogarja	21
Gibanje Svoboda	21
Nova slovenija - Krščanski demokrati	7
Demokratska stranka upokojencev slovenije	21
Levica	1
Socialni demokrati	21
Mef in izolani	21
Slovenska nacionalna stranka	1
Slovenska ljudska stranka	9

 OBČINA KOPER	
SEZNAM ODDANIH KANDIDATUR ZA ŽUPANA	
Predlagatelj	Kandidat
Slovenska demokratska stranka	Igor Colja
Socialni demokrati	Jadranka Šturm Kocjan
Lista Aleša Bržana in Gibanje Svoboda	Aleš Bržan
Lista Zavedno Koper	Patrik Greble
Zaupanje	Peter Bolčič
Levica	Alan Medveš
Koper je naš	Boris Popovič

SEZNAM ODDANIH KANDIDATUR ZA OBČINSKI SVET	
Ime liste oz. politične stranke	Kandidat
Slovenska demokratska stranka	
Oljka	
Nova slovenija - krščanski demokrati	
Gibanje Svoboda	
Socialni demokrati	
Lista Aleša Bržana	
Slovenska nacionalna stranka	
Slovenska ljudska stranka	
Alessandro Steffé e gruppo di elettori	Mario Steffé
Lista Zavedno Koper	
Piratska stranka slovenije	
Alfred Štok e gruppo di elettori	Alberto Scheriani
Andrea Bassanese e gruppo di elettori	Damian Fischer
Pamela Vincoletto e gruppo di elettori	Roberta Vincoletto
Zaupanje	
Levica	
Akacije	
Državljansko gibanje Resni.ca	
Koper je naš	
Sandro Vincoletto e gruppo di elettori	Clio Diabaté, David Francesconi, Ondina Gregorich Diabaté

 OBČINA ANKARAN	
SEZNAM ODDANIH KANDIDATUR ZA ŽUPANA	
Ime liste oz. politične stranke	Kandidat
Neodvisna kandidatka	Maja Jurič Prodan
Gibanje Svoboda	Breda Krašna
Radi imamo Ankaran	Gregor Strmčnik

SEZNAM ODDANIH KANDIDATUR ZA OBČINSKI SVET	
Vsi smo Ankaran	
Gibanje Svoboda	
Radi imamo Ankaran	
Slovenska demokratska stranka	
Nova Slovenija	

LE ATTIVITÀ DELLA CAN COSTIERA

SEMINARIO DI LINGUA E CULTURA ITALIANA- LE EMOZIONI DOPO IL COVID

Le vacanze autunnali nelle scuole del capodistriano sono state sfruttate per l'ormai tradizionale Seminario di lingua e cultura italiana per i docenti delle scuole italiane di Slovenia e Croazia, svoltosi a Portorose. Promosso dall'Istituto per l'educazione di Capodistria in collaborazione con la CAN Costiera e l'Università popolare di Trieste, ha accolto quest'anno per tre giorni un centinaio di docenti in istituti di ogni ordine e grado con lingua d'insegnamento italiana del capodistriano e alcuni giunti dal Buiese, insegnanti di lingua italiana presso le scuole slovene e studenti universitari di Italianistica presso la Facoltà di Studi umanistici dell'Università del Litorale.

La novità della 59-esima edizione è stata la decisione di renderlo monotematico, ossia ha avuto un unico tema: le emozioni. A svolgere le lezioni il professor Stefano Canali, ricercatore di logica e epistemologia, docente presso l'Historical and Philosophical Foundations of Neuroscience, coordina la Scuola di Neuroetica della SISSA e insegna ancora a "La Sapienza", Roma Tre, Trieste e Cassino. Regolarmente soggiorna a Londra come ricercatore presso l'Istituto di storia della medicina. I seminari sono stati suddivisi in tre giornate di lavoro, tra conferenze e laboratori, con orari molto intensi. I partecipanti, che si sono occupati di un tema insolito per i loro aggiornamenti, ma

di grande attualità. Ad ispirarlo sono stati i due anni di Covid e le conseguenze che l'epidemia ha lasciato su docenti ed alunni. Ha portato il corpo insegnanti ad affrontare ognuno a modo suo le difficoltà che hanno incontrato nel nuovo modo di insegnare. Hanno condiviso la loro sorte gli alunni e gli studenti. Sotto capitoli del seminario sono stati temi come stress, disagio, ma anche autostima. La prima fase del seminario è servita alla presentazione teorica dell'argomento, mentre nelle ore pomeridiane si sono svolti i laboratori, quindi la possibilità sperimentare in prima persona di fare esperienze dirette con gli insegnanti tra insegnanti presenti al seminario.

CREVATINI: NUOVO ASILO E AMPLIAMENTO DELLA SCUOLA

Presentato, martedì 18 ottobre 2022, presso la Comunità degli Italiani di Crevatini il progetto di massima per la costruzione del nuovo asilo e l'ampliamento della scuola di Crevatini. La bozza del progetto è stata preparata dalla Comunità Autogestita della Nazionalità Italiana di Capodistria ed è stata avallata dai vertici del Comune Città di Capodistria. A presentare il documento è stato il Presidente della CAN di Capodistria, Fulvio Richter, ovvero colui, come è stato ribadito nel corso della serata, che ha i meriti maggiori per aver saputo con coerenza e perseveranza, smuovere le acque, trovare i mezzi per preparare il documento presentato stasera e convincere i vertici comunali ad accettare in toto la bozza in questione. A mettere in risalto tali meriti è stato il presidente della CAN Costiera, Alberto Scheriani, presente alla serata. Un pubblico numeroso ed attento ha seguito la

presentazione e diversi sono stati i suggerimenti e le proposte che verranno ora girate al progettista incaricato di stendere il progetto esecutivo. "La strada imboccata è quella giusta - ha detto Richter nell'occasione - ma non è certamente una strada in discesa. Ci sono ancora molti ostacoli da superare prima di giungere al risultato auspicato". Per inciso va detto infatti

che le condizioni in cui opera l'asilo di Crevatini sono estremamente precarie. Spazi insufficienti e umidità costringono il personale ad impegnarsi oltremisura per rendere la permanenza e le attività dei piccoli frequentatori, accettabili. L'asilo inoltre opera lontano dall'istituzione scolastica. Con il nuovo progetto, scuola e asilo verrebbero a trovarsi sotto allo stesso tetto con innegabili vantaggi per bambini e alunni. La scuola, va detto inoltre, è stata edificata quando il sistema scolastico prevedeva otto classi elementari. Oggi le classi sono nove e quindi per far spazio all'aula aggiuntiva sono stati sacrificati altri ambienti di servizio. Il progetto presentato quest'oggi porterà al superamento da tale situazione e prevede inoltre l'edificazione di una palestra che sarà a disposizione sia della scuola che dell'asilo.

CAN CAPODISTRIA

IL PREMIO ISOLA D'ISTRIA A LILIA MACCHI

La CAN comunale ha chiuso con la riunione di inizio aprile il suo mandato quadriennale. Prima di passare la mano ai consiglieri che saranno eletti il prossimo 20 novembre, quelli ancora in carica hanno approvato alcune importanti decisioni. Con voto unanime hanno attribuito il Premio Isola d'Istria alla professoressa Lilia Macchi, personaggio di spicco della Comunità

nazionale italiana in campo politico e nel comparto istruzione. È stata preside e docente di matematica alla Scuola Media Pietro Coppo, ha ricoperto il ruolo di consigliere comunale al seggio specifico e di presidente della CAN Isolana, mettendo sempre in mostra un alto spessore culturale - è stato detto nella motivazione. Collocata a riposo, ha continuato

a frequentare Palazzo Manzioli, inserendosi nel gruppo artistico de "La Macia", dove si distingue per il suo talento di pittrice. Oltre alle mostre collettive, ha già esposto anche individualmente. Il premio le sarà consegnato nel corso di un'accademia solenne. La data sarà definita in seguito, dopo le elezioni amministrative.

CONSEGNATO IL PREMIO DELLA CAN COSTIERA 2021

Durante una cerimonia svoltasi a Strugnano, la CAN Costiera ha consegnato il proprio riconoscimento per lo scorso anno alla signora Maria Sorgo Brec. Nata a Capodistria, ha frequentato le scuole elementari e medie nel piranese, per seguire poi gli studi superiori di assistenza sociale a Lubiana. Ha svolto per quasi quattro decenni il lavoro di assistente sociale presso la Casa di riposo di Isola, dove ha collaborato alla costituzione del progetto di auto-aiuto, successivamente esteso a tutta la Slovenia e svoltosi anche a Santa Lucia. Si è particolarmente impegnata per assistere gli appartenenti alla Comunità nazionale italiana, facilitando il loro inserimento nelle Case del pensionato, di integrarli e farli comunicare più facilmente con gli altri assistiti. Non ha esitato a sostenere anche singoli casi, quando ne ha rilevato la necessità, con consulenze mirate. La proposta per il premio è arrivata dalla CI e dalla CAN di Pirano. Il presidente della CAN Costiera, prof. Alberto Scheriani all'atto di consegnare la targa, alla presenza del Console generale d'Italia a Capodistria, Giovanni Coviello e del deputato Felice Žiža, ha espresso soddisfazione che sia stata individuata una connazionale meritevole in un campo non tradizionale, come l'istruzione o la cultura, che in genere rappresentano l'eccellenza in seno alla Comunità nazionale

italiana. L'ha ringraziata per il suo costante impegno a favore degli appartenenti alla CNI, per la sua sensibilità e umanità dimostrata nei confronti degli anziani e dei loro famigliari. Testimonianze dirette della sua costante disponibilità sono state portate dalla presidente della CI di Pirano, Fulvia Zudič e della vicesindaco piranese, Manuela Rojec, che hanno rimarcato come la premiata sia stata sempre un punto di riferimento per tutti coloro che avevano bisogno di indicazioni su come garantire assistenza adeguata ai propri congiunti. Maria Sorgo Brec, visibilmente commossa, ha ringraziato, con

una punta di sorpresa per l'attenzione che le è stata riservata, compiacendosi che il lungo lavoro svolto nell'assistenza sociale sia stato apprezzato e ritenuto meritevole dell'importante riconoscimento della CAN Costiera. Ha assicurato che nel limite delle possibilità tornerà a coordinare i gruppi di sostegno a persone che necessitano soprattutto di una bella parola e di un po' di incoraggiamento per superare i periodi delicati che affrontano. La piacevole serata "in famiglia" ha avuto il commento musicale di Piero Pocecco ed è stata un'ottima occasione di incontro, dopo la lunga pausa dettata dal Covid.

LA STORIA DI CAPODISTRIA ATTRAVERSO LA VITA DEI SUOI PERSONAGGI ILLUSTRI

Un salto a ritroso di molti secoli nella storia della città di Capodistria, dalle sue prime citazioni per arrivare in tempi più moderni al Memorandum di Londra del 1954. È questo il lasso di tempo molto ampio per la ricerca sui capodistriani importanti, raccolti nel Piccolo dizionario biografico, redatto da Nicoletta Casagrande, responsabile dell'Info-libro, presentato a Palazzo Gravis. L'autrice, affiancata dal ricercatore triestino, Shaarj-Jamal Voci, si è detta onorata di aver potuto condurre una ricerca così allargata sulle biografie dei personaggi che hanno dato lustro a Capodistria, cercando di far emergere qualche segreto o qualche passo interessante, ma soprattutto di far scaturire dai testi il grande patrimonio storico della Capodistria antica, che va preservato per le generazioni future, non facendo dimenticare personaggi di spicco dell'arte, della letteratura e delle scienze. Sfogliando il dizionario si incontrano il medico di fama mondiale Santorio Santorio, il letterato ed economista Gian Rinaldo Carli, i membri della famiglia Tarsia, i Conti Grisoni, Benedetto e Vittor Carpaccio, che pur non essendo di nascita capodistriani trovano

posto nel libro per il loro notevole lascito, che impreziosisce le chiese e il Museo regionale. Fa piacere che siano stati ricordati anche contemporanei, che eravamo soliti incontrare proprio presso la CI capodistriana, come il suo presidente Lino Cernaz, prematuramente scomparso. Le biografie sono state curate dallo storico, Kristjan Knez. A ravvivare la

pubblicazione delle splendide foto dei palazzi, delle residenze delle famiglie più in vista oppure gli angoli più pittoreschi, firmate da Jasmina Podlessek. Alcune immagini provengono dagli archivi privati di note famiglie, come i Ponis e gli Scher, ringraziati per la collaborazione. Imponente la bibliografia finale, che può fungere da base per ulteriori studi e per completare il dizionario. La Casagrande, ha ringraziato per l'occasione che le è stata fornita di condurre la ricerca, la Can comunale di Capodistria e quella Costiera, con i rispettivi presidenti, Fulvio Richter e Alberto Scheriani, nonché la Comunità degli Italiani "Santorio Santorio" e il suo presidente e vicesindaco, Mario Steffè. In chiusura ha precisato che non ha la pretesa di aver firmato un'opera accademica. Si è, però, detta sorpresa dell'interesse che il lavoro ha suscitato tra i media e la cittadinanza. Non a caso la Sala nobile di Palazzo Gravis era occupata in ogni ordine di posti da appassionati di storia locale, desiderosi di conoscere qualche particolare delle vicissitudini dei capodistriani o qualche aneddoto meno noto della ricca storia cittadina.

VINCI VOGUE ANŽLOVAR

Film Dedek gre na jug podpisuje režiser Vinci Vogue Anžlovar. Najprej je režiral prvi slovenski film Babica gre na jug (1991), ki je imel za tiste čase neverjetno gledanost 80.000 gledalcev, potem je posnel še Gipsy eyes, Poker, Vampir z Gorjancev in Selfie (film o samem sebi). V tridesetih letih torej pet celovečercer, kar ne pove veliko o njem, a vse o slovenski kinematografiji. Vmes je snemal reklame, spote in režiral kultno Našo malo kliniko v Srbiji in na Hrvaškem. Živi sam v hribih nad Višnjo goro.

Zakaj vsi odhajajo na jug, na sever pa nihče?

V angleščini je fraza going south, kar pomeni, da greš v maloro. Prvi film Babica gre na jug je bil v smislu prav tega, da gre vse v maloro. Naslov tega, zadnjega filma je bil najprej Na jug, potem pa je nekdo pripomnil pa naj gre Dedek na jug, saj je od Babice ravno trideset let. Pravzaprav ne znam odgovoriti, zakaj gresta oba na jug, najbrž zato, ker je tam topleje in lepše. Oba filma sta o svobodi, o ujetosti. V Dedku Vlado Novak že na začetku parkira avtomod, okoli katerega je ograja, terasa, rože, pelargonije, ... v določenem trenutku se mu strga, odpelje se in za sabo potegne tudi ograjo. V filmu govorijo o svobodi tudi Romi o tem, da si ljudje postavljajo ograje, delajo vrtove in da oni tega ne razumejo, ker "kamor položiš klobuk, tam si doma".

A je to način življenja, ki je blizu tudi vam?

Vsi moji filmi so avtobiografski, če ne dobesedno, pa po načinu razmišljanja, po vrsti vprašanj, ki si jih postavljam ... Odgovorov na vsa sicer nimam, je pa zato vprašanj toliko več. Vsi liki izrekajo moje stavke.

O čem govori Dedek?

Marcel Štefančič je v Mladini na najboljši in najkrajši način ocenil film, tega ne znam ponoviti. Je pa to zgodba o nekom, ki umira, v bolnico pride ponj njegov prijatelj, da bi ga odpeljal na jug, v Srbijo, kjer je izgubil svojo ljubezen. Takrat, ko so bombardirali Medvedjek, je bil ranjen, potem v komi, njegova ljubezen se je ločila, zamenjala priimek in tako sta izgubila stik. Da pa ne bi prišla tja v šestih urah po cesti, se jima na poti dogaja marsikaj tako kot Mojzesu, ki je od Kaira do Jeruzalema hodil 40 let. V zgodbo vpletemo mlado Romkinjo, ki je videla umor, potem jo zasledujejo, zasledujejo tudi njiju ...

Ni pa to kriminalka?

Žanr je dramedija. Drama in komedija, ki ima več plasti. En del je kriminalka, drugi drama in tretji komedija z ogromno referencami na druge filme. Eden od junakov v enem samem dialogu izreče reference na 20 filmov. Recimo, oj, tačno u podne (Točno opoldne, Fred Zinnemann) samo noću, prijatelji se svadaju za šaku dolara (Za prigrisče dolarjev, Serge Leone), ti znaš, ko je to kum (Boter, Francis Ford Coppola)...

To so filmi, ki so tudi vaše reference?

To je filmska klasika z uporabnimi naslovi. Recimo, Romu je ime Belmondo, De Niro ...V bendu, ki igra v filmu, je bil nekdo, ki mu je bilo zares ime Belmondo.

Tudi jaz se spomnim nekoga s tem imenom, ki je bil legenda diskokluba Stopoteka pod Tivolijem v Ljubljani. Kako je z mešanjem žanrov v filmu? Ni bolj enostavno in gledljivo ostati v enem žanru?

Dedek je žanrsko road movie, slovenili so ga s film

ceste, grozen izraz...

Uporabili so Kerouacovo klasiko Na cesti.

Keruac je enkrat v New Yorku srečal beatnike in so mu očitali, da njegov image pa že ni beatniški. Skratka film je road movie in na poti se zgodi kar nekaj stvari. Z vsem dolžnim spoštovanjem do Thelme in Louise, tudi ta film je vse, kriminalka, drama, komedija, ljubezenska zgodba. Dedek je temu filmu žanrsko podoben.

Je mogoče z žanrom bolje povedati zgodbo?

Ni nujno, bi bilo pa morda zabavno imeti določeno filmsko glasbo za določen žanr v življenju – v backgroundu, tako bi takoj vedeli, kaj se dogaja.

Ko sva se z Magnificom pogovarjala za Obalo plus, je med drugim omenil, da ga zabava ravno to, da gledalcu glasba ne narekuje, kaj se bo zgodilo.

No, Magnifico je napisal Pukni zoro, ki so ga gledalci posvojili kot komad, ki je ljudski. Ne bi mogel biti bolj vsebinski, kot je. Magnifico – sam tih bod.

Kako se odločite za temo filma, za like?

Kako veste, da je to vsebina, ki bo zanimala gledalce? Saj delate filme za gledalce?

Ja, vedno za gledalce. Ne razumem, kako bi jih delal samo za festivale, saj tam so tudi gledalci. Ko sem pisal scenarij za Dedka, sem bil jezen, razočaran, žalosten, ker je minilo toliko časa od mojega zadnjega filma. Ta, ki smo ga posneli nazadnje, Vampir z Gorjancev, smo morali posneti za polovico predvidenega proračuna in je bil bolj skica kot film, veliko mu je manjkalo. Vedno sem si želel, da bi imel takega prijatelja, kot ga ima Dedek v filmu, ki pride ponj v bolnico in ga odpelje, ker če že umiraš, umri na soncu tam, kjer imaš razgled, ne pa v mrtvašnici. Prijateljstvo in ljubezen sta zame osnovna motivacijska elementa v življenju in tudi filmu, vsi moji filmi govorijo o tem. Njuna pot na jug se zaplete ... S tem sem začel. Od vsega začetka sem imel v mislih za vlogi Borisa Cavazzo in Vlada Novaka. Ko sem začel pisati scenarij, sem šel na predstavitev pesniške zbirke Zale Djurić.

V začetku se mi je zdela nekako afnasta, ko pa sem prebral njene pesmi, sem videl razpoko v lupinici, v kateri je bila vsebina. Odločil sem se, da bo igrala v mojem filmu. Glavna igralka naj bi bila Neda Arnerić (umrla je januarja 2020), druga igralka, s katero smo bili že dogovorjeni, je bila Mira Furlan (umrla je januarja 2021) ... Potem sem se že bal komu ponuditi vlogo, ker se mi je že zdelo, da imam nek urok ...

Pišete scenarij tako, da imate v mislih vlogo za določenega igralca ali najprej napišete scenarij, pa potem izbirate?

Različno. Ko sem gledal Šeherezado, ki jo je režiral Tomaž Pandur, sem videl Majolko Šuklje in pisal Babico zanjo. Dedka sem pisal za Borisa, Vlada, Zalo in Nedo. Včasih pa ne, potem pa se trudim najti igralca, ki bo zmogel besedilo.

Vam se kar naprej nekaj dogaja. Ko ste snemali Babico, se je zgodila vojna, ko ste snemali Dedka korona. V nobenem primeru pa niste imeli toliko denarja, kot

ste mislili, da ga boste imeli. Kaj to pomeni? Da morate biti bolj iznajdljivi? Da se morate prilagajati?

Vse moje prejšnje štiri filme sem posnel skupaj za milijon evrov. Pri Dedku sem mislil, da je končno proračun normalen, ampak v Sloveniji smo dobili osnovna sredstva od televizije, filmskega centra in Vibe, potem pa smo iskali sredstva še na Hrvaškem in v Srbiji, neuspešno. V Makedoniji smo dobili drobiž.

Kako to?

Producent mi je rekel, imam tvoj k...v scenarij, tebe pa nihče ne pozna. Dobesedno. Pa čeprav sem na Hrvaškem in v Srbiji režiral serijo Naša mala klinika, ki je bila res hit. Vprašal sem se, kako sploh kdo pride do tega, da režira prvenec?!

A se vam zgodijo vse nesreče tega sveta?

Vaša bivša žena je enkrat rekla, ti nisi srečen, če nisi nesrečen. Enim se vse zgodi, enim pa ne in gredo zelo na lahko skozi življenje.

Večkrat sem že razmišljal o tem, ali je nad mano kakšen urok. Potem pa sem ugotovil, da imam pravzaprav srečo v nesreči. Zgodi se mi nekaj groznega, ampak se izvlečem. In tega kar ni konec. Producent mi je sicer obljubil, da bo zbral denar, ampak ga ni. Potem je šlo vse na moj račun, moral sem prilagajati scenarij. Pravijo mi, da se filmu to sicer ne pozna, ampak jaz trpim, ker vem, da znam boljše.

A je od filmske zvrsti odvisno, koliko denarja potrebuje, da bo dober?

Pravzaprav ne. Film Kapa je dobil 500 tisoč evrov v Luksemburgu. Ne vem natančno, koliko daje ta država za film, ampak pri nas je večer problem preveč ljudi za premalo denarja. Od nove vlade smo pričakovali, da bo uresničila tisto, kar je obljubila. 11 milijonov evrov za film. Pri vseh milijardah, s katerimi razmetava, ne bodo uresničili uzakonjeno obljubo. Šarčeva vlada je dala film pod državno pomoč, kar je pomenilo, da je o vsem odločala vlada ...

... kaj bolj neumnega ...

...res, že dolgo ne. In potem gre moj producent po kredit na banko, pokaže pogodbo z državno institucijo in banka odgovori, ne to ni dovolj dobra garancija za banko, zastaviti morate hišo. In je zastavil hišo.

Banka ne verjame državi! Kakšna država je potem to?

Ali obstaja drugačen način, kako urediti to področje?

Imamo sicer zakon, ki to področje ureja, pa kaj?! Tako kot imamo zakon, ki ureja področje RTV, pa kaj? Športniki so zaposleni na Ministrstvu za notranje zadeve, vrhunski umetniki pa, medtem ko ne delajo, nikjer. Če si enkrat naredil nekaj,

Bojana Leskovar

kar je dobro in vredno, potem bi moralo to nekaj veljati. Moj honorar za Dedek gre jug ni bil slab, toda razdeliti sem ga moral na pet let, tako je postal slab. Tako moram zdaj razmišljati, da me stane prihod v Ljubljano petnajst evrov (iz Višnje gore) in še pet evrov za parkirnino. Tako naredim tako kot danes za ta intervju, ko grem v Ljubljano, združim vse opravke v en dan...

Je to sestavni del slovenskega DNK, da morajo umetniki trpeti, sicer niso veliko vredni?

Pa saj vsi ne trpijo.

Vi pa?

Saj ste že sami povedali. Očitno sem mazohist. Werter. Prometej. Obsojen na sladostrast trpljenja in mi življenje pravi – to je to! Dlje ne sežeš...

Če imamo v Sloveniji 100 režiserjev, ki konkurirajo za pet mio eurov in jih

razdelimo mednje, je to drobiž?! Po katerem kriteriju komisija deli denar? Ali odloča samo osebni kriterij članov komisije?

Od petih milijonov gresta zgolj dva v produkcijo filmov. Ostalo so plače, festivali in podobna amaterska druženja. Nekateri kriteriji se le upoštevajo, nagrade na festivalih, število gledalcev... Načeloma imajo mladinski filmi veliko gledalcev in to je pomagalo režiserjema Bratuši in Hočevanju, da sta dobila sredstva še za drugi del filma. Za nov film, ki pa ni nadaljevanje prvih dveh, je že borba. Oba, ki sem ju omenil, se bosta morala potruditi, da bosta spet prišla do novega filma. Jaz sem za nov film lansko leto na televiziji dobil 450 tisoč evrov. Mislili smo, da bo avtomatizem dobiti sredstva tudi na filmskem centru, a nam je zmanjkala samo ena točka. Ker je

bil še en razpis, smo se prijavi in zdaj se tresemo, kaj bo. Če ga ne dobimo, bo šel denar, ki nam je že bil odobren, nazaj v proračun.

Kako se lahko zgodi, da imaš del sredstev že zagotovljen, drugega dela pa ne dobiš?

In imaš za scenarij odlično oceno. Prijavi smo se tudi na Havn, hrvaški filmski center, njihova ocena scenarija je bila tako dobra, da sem kar zardeval, na koncu pa so napisali, če zaprete finančno konstrukcijo v Sloveniji, damo denar tudi mi.

Kvadratura kroga?! Kako pa je financiranje urejeno drugje?

Na Hrvaškem je to odlično urejeno. Štirje razpisi na leto, ve se, koliko je denarja, seveda veliko več kot pri nas, in komisije so bolj ali manj nepristranske. Pri nas je tako, da danes en režiser sedi v komisiji in odloča o mojem scenariju, čez tri leta bom pa morda jaz v komisiji ... Čeprav nikoli

režiserji delajo komercialne projekte zato, da lahko po dveh takih naredijo avtorski projekt. In potem Milena sprašuje, kdaj bo dobila izplačano nagrado (finančno), ker rabi drva za čez zimo.

Do odločanja trga sem skeptična. Jasno je sicer, da mora režiser obvladati obrt, kot mora dober kuhar znati dobro kuhati. Da režiser naredi dober film, ni odvisno samo od njega, tudi od ekipe, ki jo ima itd.

Ekipa mora dokazati, da obrtniško stvari obvlada, posname komercialne projekte in potem lahko dela filme tudi za nišno publiko. Pri nas pa lahko delajo filme tudi tisti, ki jih ne znajo.

Vaši režiserji so kdo? Tarantino?

Ja, tudi Ridley Scott, stara garda. Zdaj v Ameriki delajo samo filme s super heroji, ki niso niti dobro narejeni, ampak mladina uživa.

Ali je svetovna produkcija, ki jo narekujejo pretočne platforme, nekaj trajnega? Bomo gledali samo še velike spektakle s super junaki ali bomo še gledali "normalne" filme?

Ves sistem je temu prilagojen. Ljudje niso več splošno izobraženi, so sicer strokovnjaki, a za ozko področje, zato je masovna produkcija filmov taka, kot je. Filmi so površni, da zadovoljijo vse. Recimo Tarantinov film Bilo je nekoč v Ameriki ti nič ne pove, če ne poznaš zgodbe o Mansonu, Sharon Tate in Polanskem, in če ne veš, kdo je Bruce Lee, sploh ne veš kakšen pomen ima to, da ga pretepejo. Včasih je bil namreč on tisti, ki je pretepel vse – še Chucka Norisa, danes pa ga nihče več ne pozna.

Bodo pretočne platforme uničile tak film, kot je vseč nam, starejši generaciji?

Jaz imam rad oboje, manjka mi pa več vsebine. Če se spomnimo filmov iz 60, 70 in 80 let, so bili vsebinsko polni, pa vseeno razprodani. Zdaj pa gre Pr'Hostar gledat 350 tisoč ljudi, Inventuro 6 tisoč in Prasico 12 tisoč.

Posebej problematično se mi zdi to, da vzgajamo mlado publiko, ki gleda samo še velike spektakle tako, da bo tudi čez deset let gledala te iste filme?

Ja, to so junky adrenalinci, ki jim o filmih ni treba razmišljati. Pa tudi časi so taki, zamorjeni, zato si ljudje želijo gledati take filme. Z nečim se pač moraš omamljati.

Ne maram filmov, kjer je vnaprej jasno, kaj se bo zgodilo, ki se dogajajo po pravilih, me ne presenetijo. Če igra Brad Pitt ali Tom Cruise je jasno, da ne bosta na polovici filma umrla, ker sta popularna in je bil njun honorar prevelik.

Je pa film Sheltering Sky, kjer John Malkovich umre v prvi polovici filma, izjemen.

To je tudi eden mojih najljubših filmov, tudi režiser Bertolucci. Čeprav si je nakopal jezo Kitajcev, ko je tam snemal Zadnjega kitajskega cesarja, ker je grdo in surovo ravnal s kitajsko ekipo.

No, to je že druga zgodba. Zgodba o filmskih

ekipah. Pri nas dobre ekipe delajo reklame, ti pa delaš z ljudmi, za katere potrebuješ ogromno časa, da jim dopoveš, kaj in kako morajo delati.

Kakšni ste kot režiser?

Pri zadnjem filmu sem bil zelo priden.

Se z nikomer niste sprli?

Razen s producentom. Pri prvih dveh sklopih snemaj sem imel srečo, ker se niso delale reklame in je bil moj asistent režije Miha Čeak. Bil je feder med mano in producentom, povedal mu je, kako se kaj dela, rekoč, da si ne bomo izmišljevali tople vode. Če pa ljudje ne vedo, kaj bi morali delati in jim moraš to ti povedati, ti kradejo čas, ki ga imaš vedno premalo. Če ti v ekipi, kjer je 30 ljudi, vsak vzame pet minut, sta to več kot dve uri. V dvanajstih urah na dan imam kot režiser neto časa tri ure! Dedka smo snemali v štirih sklopih in vsaka ekipa, tudi zelo profesionalna, potrebuje tri dni, da se uigra na novo. Snemali smo šest dni, pa potem zaradi korone prekinili za pol leta. In ne, ni nadaljevala ista ekipa, prišla je nova. In tako štirikrat vse znova. Ko pa smo prišli v Makedonijo, smo imeli njihovo ekipo in to je bila šele veselica.

Ste bili presenečeni, kako dobro je publika sprejela Dedka na prvih dveh predstavah?

V Cankarjevem domu so ljudje ploskali pet minut, tudi na festivalu so bile ovacije. Nisem pričakoval takega odziva, to te poboža.

Film pride na spored šele januarja.

Bo mogoče unovčiti kapital odzivov v Cankarjevem domu in na festivalu? Ni je namreč boljše reklame kot od ust do ust, ampak do januarja je še dolgo.

To meni lahko poveste, tudi to, da se januarja ne hodi v kino, v kino se hodi oktobra in novembra, decembra žura, januarja pa počiva in varčuje. Do marca je za film mrtva sezona. Ker bodo zdaj na sporedu Pr'Hostar, Kapa in Jezdeca, se je distributer odločil, da bo Dedek na sporedu januarja. Čeprav se meni zdi, da si ti filmi niso konkurenčni, da ima vsak drugo publiko, ampak bo menda imel Dedek boljše pogoje za predvajanje... seveda, saj v kino ne bo nikogar. Ne, ne bom se več vtikal v odločitve distributerja, ker sem imel zaradi tega že dva živčna zloma.

Kaj vas čaka v naslednjem letu?

Napisal sem scenarij za mladinski film po knjigi Tartinijev ključ – Romana Kukoviča, ki sva jo s sinom brala takrat, ko smo bili štiri mesece zaprti in je bila šola na daljavo. Na televiziji smo sredstva za film že dobili, zdaj pa čakamo na odločitev na skladu. In trepetamo.

Kako ohranjate dnevni optimizem pri vsem, kar se vam dogaja?

Vsak dan znova s prestrašenimi koraki, vsak dan znova se zjutraj vprašam, kaj se mi bo groznega zgodilo. Vseeno sem prepričan, da imam kaj povedati in talent to povedati. Nekaj tem je še, za katere upam, da bom dobil priložnost, da jih povem.

Foto: Anja Armič

BLAŽ POPOVSKI: PO PREDSTAVI SI VZAMEM 15 MINUT ZASE

Matej Sukič

V Gledališču Koper te dni kraljuje Razparač. Predstavo so ustvarjalci oblikovali po drami Disney Razparač, ki je večkrat nagrajeni dramski prvenec dramatika in filmskega scenarista ter slikarja Philipa Ridleyja. Nastala je v koprodukciji Gledališča Koper in SNG Nova Gorica, osrednji lik Presley pa je bil zaupan Blažu Popovskemu. »Vloga Presleyja v Razparaču bila poseben izziv. Čustveno in psihološko je zelo intenzivna, predvsem zaradi tematike in same zgodbe, saj je moj lik zaprt v temačnem predoru, v katerem izgubi občutek za čas in prostor,« je ob zadnji premieri Gledališča Koper povedal njen mladi izolski up.

Pred dnevi si prejel svojo prvo mednarodno nagrado. Na festivalu v Brčkem, kjer si v predstavi Jugoslavija, moja dežela igral lik Vladana, si bil izbran za najboljšega mladega igralca. Kaj ti pomeni?

To je bila moja prva nagrada. Nad njo sem bil precej presenečen, saj je resnično nisem pričakoval. Lep trenutek morem reči.

Kaj vse poleg nagrade ti je prinesla predstava Jugoslavija?

Spoznal sem veliko ljudi, nove sodelavce, ogromno je bilo gostovanj po Bosni in Hercegovini in Srbiji. Obiskali smo kraje, o katerih sem samo slišal ali pa še to ne. Naučil sem nov jezik in se na splošno moral znajti v številni okoliščinah in

Blaža Popovskega smo lahko te dni spremljali v predstavi Gledališča Koper in SNG Nova Gorica Razparač.

dogodivščinah, ki so nam prišle na pot. Vse to je prispevalo k mojemu nadaljnjemu razvoju. Proces je bil zelo zanimiv.

V zadnjih dveh letih si igral različnih 20 vlog. Videvamo te skorajda v vseh predstavah Gledališča Koper.

Za vlogo Vladana je v Brčkem prejel nagrado za najboljšega mladega igralca.

dogodivščinah, ki so nam prišle na pot. Vse to je prispevalo k mojemu nadaljnjemu razvoju. Proces je bil zelo zanimiv.

V zadnjih dveh letih si igral različnih 20 vlog. Videvamo te skorajda v vseh predstavah Gledališča Koper.

Zanimivo je, da se jih je toliko nabralo, a to je dobro, ker različne vloge prinašajo različne izzive. Izzivi pa so za igralca, ki še raste, dobrodošli. Ob vsem tem se zavem, kako hitro teče čas. Če nekoliko karikiram, vse skupaj doživljam kot eno mini kariero. Je pa zanimivo tudi to, da igram statistično gledano večinoma zlikovce ali negativce.

Kako se pripravljáš na vlogo? Imaš sistem, ki se ga držiš?

Nimam sistema. Večkrat preberem tekst in se prepustim vtisom in pogovorom med vajami. Na tem področju še raziskujem, ker se vedno zgodi nekaj novega.

Kako po predstavi iz vloge izstopiš?

Po predstavi mi po navadi paše imeti kakšnih 10 ali 15 minut zase. Odvisno od predstave in dneva.

Kakšne načrte imaš za prihodnost? Si želiš ostati v Kopru ali te mikajo večji odri po Sloveniji?

Mic po mic, pravim. Najprej moram zaključiti vse šolske obveznosti za nazaj. Nato bo čas za razmišljanje o večjih korakih. Vse ob svojem času.

V čem so prednosti koprskega teatra?

Predvsem hiter tempo dela, ki poskrbi, da ostaneš v formi. Ni nam dolgčas. Pa morski zrak in domače okolje.

Katja Pegan

KRILA IN KORENINE

V zadnjih tednih sem se veliko srečevala z ljudmi, ki jih prej nisem osebno poznala. Vsaj veliko njih ne. To so ljudje, ki želijo dejavno sodelovati v življenju svojega mesta, predvsem pa želijo svoje bogato znanje in izkušnje zastaviti za razvoj prostora, v katerem rastejo ali bodo rasli njihovi otroci in vnuki. Večina teh ljudi ima prepoznavne kariere in njihova imena so že dolgo znana. Pase ljudje sprašujejo, zakaj jih še zanima ta prostor, ki so ga že zdavnaj prerasli? Zakaj jih zanima nekaj, kar je v popolni opreki z njimi samimi? Zakaj jih zanimajo skromne ambicije in majhne priložnosti tega domačijskega sveta, ko pa so njihove osebne zgodbe že zdavnaj zapustile dvorišče domače hiše ali domačega bloka.

Odgovor je zelo preprost. Nihče, ki ne razume in ne spoštuje svojih korenin, ne bo nikoli dovolj razširil svojih kril, da bi z njimi lahko poletel v svet. Velika krila, s katerimi letiš v naročje sveta, so se rodila iz dela, ki si ga opraviš na sebi, ko si zbral moč in pogum, da si bil lahko izbran med najboljšimi. Ste kdaj pomislili, da se samo pri najboljših zapiše, od kod so doma? Ker je dom pomemben. Samo pri zdravih koreninah, ki se zavedajo svoje moči, lahko ljudje razširijo krila in živijo svoje sanje. Samo v prostoru, v katerem so ljudje dovolj močni, ljubeče odgovorni in samooskrbni, lahko iz svoje resnične domačijske ljubezni izrišejo pomembne globalne zgodbe prihodnosti, ker letijo na krilih velikih ambicij, ker jih poganjajo vizije prihodnosti, ki se napajajo v znanju. Zato morajo prebujeni ljudje pomagati.

Če koreninam ne daš zraka, če jim ne daš kril, bodo korenine sprhnele. Ne bo več moči in ljudje bodo živeli zgolj in čedalje bolj svoje šibkosti. Človekove šibkosti so nam znane, saj nas modrejši od nas, pa tudi zgodovina, vse življenje svarijo pred njimi. Zdaj je čas, da se pošteno vprašamo, ali smo res pripravljeni na prhke korenine? Ali se bomo res znali upreti največji nesreči, ki se rodi iz nesamozvesti in šibkosti; impotenci, ki se počasi in populistično vsečno vali in dela zanke okoli naših nog? Imenuje se nacionalizem.

Andrej Mrevlje

STRIC IZ AMERIKE

Kmalu po vojni je moj oče s prijatelji v celjski kavarni Evropa praznoval ne vem kaj. Običaj generacije naših staršev je bil, da so kozarec vina pospremili s pesmijo. Zgodba je postala legenda, ker je v kavarno med prepevanjem vstopil miličnik, optan z brzostrelko. Tovariše, ki so nekaj let pred tem dobili vojno, je opozoril na pozno uro ter hrup. Zadeva je končala tako, da je moj oče, po rodu Primorec, sredi Celja razorožil policaja Janeza. Jože Mrevlje ni bil nasilen človek, bolj svobodoljub. Smatral je, da v javnih prostorih uniformirani miličniki nimajo kaj početi. Ne vem od kod, toda moj oče je bil očitno meščan, čeprav je bil med vojno član NOB. Za dogodek sem izvedel mnogo kasneje, ko je brkati Janez še vedno v tikal nos v naša mlada življenja. Tako je prišla zgodba na plan, le da mi je ni povedal oče, ker je medtem umrl. Toda gene, ki ne trpijo nasilja in uniform, sem očitno dobil po njem. No, socialistični policaj je, v primerjavi z robokopi, ki jih je na ceste poslal bivši premier Janša, imel dobrohoten značaj. Če izvzamemo slovenske in ruske specialne enote za nadzor prebivalstva, bi na vrh najbolj krute in odurne policije na svetu zagotovo postavil ameriško. V New Yorku so se mi policaji sprva zdeli odslukava Hollywooda. Njihova postajanja po vogalih Velike Jabolke so bila del ikonografije velemesta, ki nikoli ne spi. Toda ti navidezni pozerji nosijo približno deset kil oborožitve, kljub tovoru pa jim ni mar, da bi vzdrževali telesno kondicijo. Mar zaradi tega radi posegajo po orožju? In to kljub temu, da na njihovih avtomobilih z velikimi črkami piše Courtesy, Profesionalism, Respect? Ne spomnim se, da bi mi newyorški policaj kdaj pomagal iz zadrege. Na cestah so zato, da kaznujejo, vsak Newyorčan je zanje potencialni kriminallec. V Washingtonu so policaji kul, ker so na očeh celega sveta. Konkurenco ameriškim delajo agresivni pripadniki CRS, "Compagnies Républicaines de Sécurité", brutalne napade, katere sem opazoval na ulicah Pariza in Avignona. Tudi belgijska policija, vzgojena v kolonialnih časih, je odvrtna. Za Italijane vemo, da se z njimi da parlamentarizirati do onemoglosti, a so mi neko noč, ko sem stopil iz stanovanjske zgradbe, na moje sence prislonili njihove berette. Nekdo je prijavil hrup, ki naj bi prihajal iz kleti in ker so nekaj dni pred tem izropali trezor banke v bližini, so policaji menili, da nekdo spet koplje podzemni rov. Ko sem jih prepričal, da v stavbi živim, so orožje umaknili. Zavedel sem se, da je bilo policaje bolj strah kot mene, kljub temu pa so se mi zašibila kolena, tako da sem se znesel nad policajem, ki je ostal v avtu in opazoval prizor. Zaradi tega so moj policijski ideal angleški bobiji, s katerimi v življenju še nisem izmenjal besede.

Dorjan Marušič

ZDRAVSTVENI GRADOVI

Zdravstveni izdatki v Sloveniji predstavljajo drugo največjo blagajno, takoj za pokojninskim skladom. Prav slednje so izjemno privlačne za vse, od naročnikov do dobaviteljev. Njihov vpliv prodorni sistemi zmanjšujejo z odprtim bojem s korupcijo, dvigom javnega nadzora, večjo preglednostjo in popolno odprtostjo javnosti. Navkljub vsem naporom popolnega izkoreninjenja korupcije ni dosegla nobena država. Obdobje volitev predstavlja eno od možnih orodij za odkrit spopad s korupcijo. Najprej je potrebno opraviti primerjavo doseženega v iztekajočem mandatu v primerjavi z začetnimi obljubami, nato s preprostim izračunom porabljenih javnih sredstev za vse doseženo, izračunati težo praznih obljub. Tako opolnomočeni lahko ocenjujemo težo obljub gradov v oblakih, ki naj bi se zgradili v prihodnje. Osebo me ne preseneča mandatna cikličnost in hitrost gradnje v zadnjih mesecih pred volitvami. Slikanje rezanj travnikov in polnjenje medijev ter socialnih medijev je žal kruta resničnost, ki ljudem zamegli vid in s tančico prekrije spomin na obljube. Težko si je sicer predstavljati presenetljiv podatek, da se vsak četrti volivec odloča v zadnjih dneh in vsak deseti na sam dan volitev. Očitno dobri politiki poznajo državljane bolje kot izvajalci javnomnenjskih raziskav. Morda celo ne sami, a obkroženi s pretkanimi svetovalci, so sposobni presežkov. Žal, le v lastno korist oziroma svojega najozžjega kroga. Kako presekat? Morda bi bile vsakoletne volitve ena izmed kratkoročnih rešitev, a bi se po določenem obdobju gostota napak in problemov povečala. Prodorneje bi bilo dopustiti večji vpliv veščin, izkušenj in znanja. Strokovno poglobljen in strateško usmerjen program v rokah opolnomočenih voditeljev lahko omogoči preživetje in zagotovi blaginjo nam in našim rodovom, zato bi morali vodilni preseči Napoleonov kompleks in se obkrožiti s sposobnejšimi od sebe. Problem »to go« je ego. Alarmanten podatek je, da je v MO Koper delež občanov brez izbranega osebnega zdravnika za 60 % nad povprečjem Slovenije, skoraj vsak deseti občan pri nas nima izbranega zdravnika. Problema seveda ne bo rešil nov zdravstveni dom, postavil pa nas bo ob bok Ilirski Bistrici in ostalim, usmerjenim v stavbe, gradnje in prazne investicije. Predvidevam, da je na področju sociale, šolstva, izobraževanja in kulture slika podobna, zato bi bilo potrebno ponovno vpeljati vse učinkovite pristope privabljanja izobraženih, mladih in usposobljenih s področja javnih dobrin. Morda z varno streho nad glavo, ki - ob dobrih ljudeh, morju, zraku in soncu - mora biti vabljiva. No, dolgoročno bo potrebno zagotoviti še pitno vodo.

ALEŠ BRŽAN – NA KONCU ŠTEJEJO REZULTATI

Pogovor z županom Mestne občine Koper Alešem Bržanom

Kampanja se počasi izteka, imate občutek, da ste prepričali volivke in volivce?
Verjamem, da sem jih prepričal z rezultati svojega dosedanjega dela, in ne z obljubami. Teh pravzaprav nisem dajal veliko, saj je ključna le ena sama. Obljubljam, da bom skupnost še naprej vodil v sodelovanju z ljudmi, da bodo občanke in občani vedno imeli priložnost sodelovati o vseh pomembnih odločitvah občine. Na ta način smo bili zelo uspešni doslej in bomo tudi v prihodnje.

Večkrat se pohvalite, da ste bili uspešni. Potrjuje to tudi občinska blagajna?
Prav letos smo presegli več rekordov. V višini prihodkov, pridobljenih nepovratnih sredstev, v višini sredstev za naložbe, v višini turistične takse... ob tem pa smo občutno zmanjšali še zadolženost občine. Ko sem prevzel župansko funkcijo, je bil Koper najbolj zadolžena slovenska občina. Vsak občan je dolgoval kar 831 evrov in to smo morali takoj začeti reševati. Danes ta znesek znaša le še 580 evrov.

In kam je šel ta rekorden znesek za naložbe?
Zgradili smo dve parkirni hiši in dva večja parka, obmorskega in Muzejskega, dozidali smo tri šole, v Marezigah, Dekanih in Semedeli, zaključuje pa se tudi gradnja popolnoma nove šole na Škofijah. Prenovili smo vrtec Slavnik in palačo Sabini Grisoni, zgradili novo avtobusno postajo in nadkrili tržnico. Zgradili smo skate park in plezalno steno ter gasilski dom Babiči, uredili četrtni mladinski center Markovec in prenovili Loggio. Izvedli smo niz naložb v cestno infrastrukturo, v ceste Sirči-Hrvoji, Šmarje-Puče, Kastelec-Socerb, v Slemensko cesto, v ulico Dolga reber, sanirali smo most za Truške... in zagotovo nisem naštel vseh. Izpeljali smo več kot 100 projektov participativnega proračuna in hkrati še popravljali projekte iz preteklosti in odpravljali posledice izrednih razmer. Vse to smo dosegli kljub dejstvu, da me je ob mojem prihodu na občino najprej pričakalo za 20 milijonov evrov neplačanih računov.

Večen problem občine Koper ostaja parkiranje. Kakšno rešitev ponujate vi?
Z izgradnjo parkirnih hiš in z več kot tisoč novimi parkirnimi mesti v in ob samem mestnem jedru ter z uvedbo brezplačnih električnih Kurjerc smo zelo olajšali mobilnost v Kopru, v prihodnjem mandatu pa se bomo prednostno lotili urejanja mirujočega

prometa v večjih stanovanjskih soseskah, ki niso bile projektirane za tolikšno število vozil, kot jih imajo občanke in občani danes.

Kako?
Najprej bomo šli v prenovo garažne hiše Markovec in na tisti lokaciji zagotovili več parkirnih mest, sledi nadgradnja garažne hiše Prisoje z dodatno etažo, zgradili bomo parkirišče nad Kvedrovo in parkirišče na Beničjevi. Občina bo dodatna parkirišča še naprej urejala tudi na podeželju. Veliko smo jih naredili v zadnjih štirih letih. 25 v Gračišču, 20 v Dekanih, nekaj manj kot 50 v Pradah ... po vaseh smo urejali tudi posamezna

parkirna mesta v skladu s priporočili krajevnih skupnosti.

Kljub napovedim gospodarske krize cene nepremičnin ostajajo astronomske in stanovanjska stiska ne popušča...
Zato smo se lotili gradnje soseske Nova Dolinska s 166 javnimi najemnimi stanovanji, ki bo končana prihodnje leto, vanjo pa bomo umestili še en stolpič z oskrbovanimi stanovanji za starejše. Hkrati je že v pripravi prostorski akt, ki nam bo omogočil, da v prihodnjem mandatu zgradimo še eno takšno sosesko v Olmu. Načrtujemo sedem stolpičev s 170 javnimi najemnimi stanovanji in

enega z oskrbovanimi. Občina ne more sama odpravljati vseh anomalij podivjanega trga nepremičnin in popravljati vseh napak slovenske stanovanjske politike iz preteklosti, lahko pa stanovanjsko stisko svojih občanov in občanov omili. In jo bo.

Pred svojo izvolitvijo ste obljubljali več naložb v podeželje...
Napovedal sem najmanj 10 milijonov evrov letno za naložbe v podeželje. To obljubo sem držal in jo bom tudi v prihodnjem mandatu. Tako pravkar poteka gradnja kanalizacije na Škofijah, v Hrvatinih, Bertokih in na Moletu. Šest kilometrov smo jo že zgradili, na koncu pa jo bo samo na teh območjih za več kot 25 kilometrov in nanjo priključenih 99 odstotkov prebivalcev. Izdelali smo tudi načrt za izgradnjo vse preostale manjkajoče kanalizacije v občini, ga uskladili s krajevnimi skupnostmi in bomo gradnjo nadaljevali, dokler ne bo končana. Posledic desetletij zanemarjanja infrastrukture podeželja ne moremo odpraviti v enem mandatu, bomo pa razkorak med razvitostjo mesta in podeželja

občutno zmanjšali.

Katerih projektov v prihodnjem mandatu se najbolj veselite?
Najtežji in najdražji bo zagotovo novi zdravstveni center v urbanem središču Barka, najbolj pa se veselim podaljšanja obmorskega parka vse do meje z Izolo, prenove kopališča Žusterna in izgradnje dvigala na Markovec. Da bomo končno izkoristili ves potencial tega dela mesta in obale, ga preoblikovali v pravi sredozemski dragulj. Vesel bom tudi dokončanja parka urbanih športov s pumptrackom in prenove skladišča soli Libertas, kjer bo nastalo novo mestno kulturno središče.

Bo v naslednjem mandatu dovolj vode?
Z vlado sem se dogovoril za niz ukrepov, ki bi morali preprečiti razmere, ki smo jih živeli v letošnjem poletju. Do naslednjega poletja bomo vzpostavili povezavo med Miljskim vodovodnim sistemom in Rižanskim vodovodom na Sv. Barbari, s povezavo vseh primorskih vodovodov v prihodnjih letih pa bomo varno vodooskrbo slovenske Istre zagotovili vsaj za nekaj desetletij.

Pripravljeni pa so tudi projekti za bolj učinkovito rabo vode, ki jo v Istri že imamo. Aktivirali bomo Vanganeljsko jezero za namakanje, v sodelovanju z Marjetico Koper pa pripravljamo tudi tehnično rešitev za obdelavo sive vode za potrebe zalivanja. Še več pozornosti bomo namenili urejanju zelene infrastrukture, ki bo zadrževala padavinsko vodo, in z žepnimi parki preprečevali nastanek urbanih toplotnih otokov, ki so nas dušili letos.

Vaš prvi mandat ste izpeljali v senci izrednih dogodkov, kot so bili epidemija, suša, požari, zemeljski plazovi, nesreče, izlitja... Računate na nekoliko bolj miren drugi mandat?
Upam nanj, sem pa zdaj pripravljen na vse. Koprčanke in Koprčani so dokazali, da znajo stopiti skupaj, ko je težko, in biti najboljši, ko gre najtežje. V veliko čast mi je bilo voditi tako povezano, pogumno in solidarno skupnost in neizmerno ponosen bom, če mi bodo občanke in občani na volilno nedeljo s svojimi glasovi povedali, da sem upravičil njihovo zaupanje.

Gremo naprej – z vami. Andiamo avanti – con voi.

LISTA
Aleša Bržana
#zvami #convoi

€ - promocijsko sporočilo

SDS KOPER, RAZVOJNI PROGRAM ZATE

Koprski odbor SDS se na lokalne volitve podaja s kandidatom za župana, listo za občinski svet in raznolikim razvojnimi programom, s katerim želijo urediti področja, ki so za občane ter razvoj Kopra izredno pomembna.

VODOOSKRBA

Rešitev oskrbe z vodo za Slovensko Istro v SDS Koper vidimo v povezovalnem vodovodu med Krasom in Istro.

STANOVANJSKA PROBLEMATIKA

Občina lahko mladim pomaga tako, da del bremena prevzame nase in subvencionira najemnine. Zavzemamo se tudi za več javno-zasebnih gradenj in cenejša občinska zemljišča, ki bi bila zasnovana le in zgolj za mlade in mlade družine. Nadaljevati želimo tudi s projektom na Dolinski cesti, kjer je možno zgraditi dodatnih 200 enot.

DOLGOTRAJNA OSKRBA

Dobro prakso pretekle vlade na področju dolgotrajne oskrbe lahko nadaljujemo s pomočjo evropskega denarja in javno-zasebnega partnerstva. Zavzemamo se za gradnjo dodatnega doma za ostarele in zagotovitev zadostnega kadra.

VZPENJAČA

Vzpenjača z Markovca v Žusterno bi olajšala dostop do Kopra sprehajalcem, staršem z otroki in vozički, invalidom ter vsem ostalim.

PODEŽELJE

Več avtobusnih linij, prav tako pa si podeželje zasluži urejeno cestno infrastrukturo.

KOMUNALNI PRIVEZI

Koper je obmorsko in ribiško mesto, smiselno se nam zdi domačinom zagotoviti simbolično ceno privezov, saj so zdajšnje previsoke.

GASILSKA DRUŠTVA

Gasilci dokazujejo, kako nesebično priskočijo na

pomoč, zato se zavzemamo, da se za prostovoljne gasilce in društva primerno poskrbi tudi z denarnimi nagradami.

VINJETA ŠKOFIJE-KOPER

Veliko občanov uporablja le avtocesto med Škofijami in Koprom, zato se nam zdi pošteno, da bi bila celoletna vinjeta za omenjeni odsek ukinjena.

SKRB ZA ŽIVALI

Popolna prepoved pirotehnik, nadaljevanje dobrega dela v zavetišču in ustanovitev veterinarske inšpekcije, ki bi v sodelovanju z organi pregona konkretno odkrivala ter kaznovala zanemarjanje in mučenje živali.

DECENTRALIZACIJA

Zakaj bi vsa ministrstva morala imeti sedež v Ljubljani? Nekaj bi jih lahko preselili v Koper, s čimer bi pripomogli k decentralizaciji, razvoju mesta in obenem pridobili delovna mesta.

SKRB ZA PODJETNIKE

Znižanje nadomestila za uporabo stavbnih zemljišč podjetnikom, ki bi si uredili poslovne

prostore. Za obrtnike v najemu pa bi morali omogočiti simbolične ali nižje najemnine. Subvencije za zagon obrtniških dejavnosti, ki prinašajo nove in prve zaposlitve ter organizacija posvetov in promocij podjetnikov. Gre za smiselne rešitve brezposelnosti in pomoč gospodarstvu, pogoj pa je, da bi podjetja tudi zaposlovala.

OTROCI IN DRUŽINE

Nova otroška igrišča, redne investicije v prenove šol in vrtcev ter finančna pomoč vrtcem, ki nimajo popoldanskega bivanja za otroke, katerih starši so popoldan v službi.

VINOGRADNIŠTVO IN OLJKARSTVO

Gre za naša paradna konja, po zgledu Hrvaške Istre bi lahko v zapuščenih vaseh oz. hišah mladim in ostalim z vizijo omogočili razvoj petičnih turističnih in kmetijskih dejavnosti.

PARKIRNA MESTA

VSDS Koper se zavzemamo za gradnjo dvoetažne garažne hiše za tržnico in cenovno dostopen abonma za vse zaposlene v mestnem jedru, torej v izobraževalnih in zdravstvenih ustanovah, na RTV in drugih zavodih ter službah.

ZD KOPER

V programu našega kandidata in liste za občinski svet je urejanje dostopa do družinskih zdravnikov ena izmed točk, ki se je je potrebno lotiti. Prav tako se zavzemamo za dodatno subvencioniranje oskrbe na domu, podpiramo pa tudi gradnjo novega zdravstvenega doma.

SKRB ZA INVALIDE

Takojšnja ureditev oteženih dostopov tako, da invalidom in ostalim s gibalnimi motnjami, nikjer v mestu ne bi bilo neprijetno. Prav tako bi povečali število 'kurjerc', ki bi povezovale obrobje mesta s središčem.

KAJ SMO NAREDILI V PRVIH ŠTIRIH LETIH IN KAJ BOMO V NASLEDNJIH ŠTIRIH?

Denio Zadković, kandidat za župana Občine Piran za obdobje 2022 - 2026

Dolga leta smo brezplodno razpravljali o gradnji novega zdravstvenega doma v Luciji. Več kot tri desetletja smo čakali na ureditev cestne infrastrukture na področju Fiese. Desetletja smo nemo opazovali propadanje skladišča soli Grando. O ureditvi Jernejevega kanala, ki je predstavljal z zanemarjenostjo desetletja lokalno in nacionalno sramoto, se je vedno le govorilo, a bolj malo storilo. Marsikdo naj bi se leta boril z mlini na veter glede prepotrebne gradnje krožišča ob osnovni šoli Cirila Kosmača v Piranu, a se ni zgodilo zopet NIČ. Enako velja za besedičenje o sanaciji erodiranega klifa, na katerem stoji najbolj imenitna in svetovno prepoznavna piranska cerkev svetega Jurija.

Vse to so bili do mojega prihoda nerešljivi problemi. Prav za vse sem z mojimi sodelavci uspel poiskati rešitve in zadeve premakniti z mesta. Ni bilo lahko. A smo vztrajali. Ob pogledu na vse projekte, ki smo jih pripeljali do cilja

ali premaknili z mesta, je bilo vredno. Zato kandidiram še enkrat. V mandatnem obdobju 2022-2026 bomo vse to nadgradili s sprejetjem občinskega prostorskega načrta (OPN), gradnjo vrtca s podzemno garažo v Luciji, stanovanjskega stolpiča za mlade družine na Košti in varovanih stanovanj za starejše. Hkrati bom s sodelavci poskrbel za vzpostavitev pogojev za gradnjo stanovanj po modelu stanovanjske zadruge, nadaljevanje revitalizacije starih istrskih hiš in širitev industrijske cone v Luciji. Mandat bo zaznamovan še z gradnjo nove komunalne infrastrukture v vseh krajevnih skupnostih, nadgradnjo kolesarske mreže in projektov zelene mobilnosti. Brez dvoma bomo nadaljevali z urejanjem območja stare osnovne šole v Svetem Petru, revitalizirali Krog nad Sečovljami in pospešeno nadaljevali s preplastitvijo občinskih cest. Zelo pomemben del programa predstavljajo aktivnosti za gradnjo garažnih hiš v Piranu in Portorožu ter protipoplavne zaščite piranskega starega mestnega jedra, ki bo vključevalo

prepotrebno sanacijo kanalizacijskega sistema. V naslednjih štirih letih bo sledilo urejanje obalnega pasu v Portorožu, kanala Svetega Jerneja in področja na območju Fiese. Obnovili in nadgradili bomo še Avditorij Portorož pa še marsikaj drugega bo prišlo na vrsto v naslednjih štirih letih.

Na spletnem naslovu <https://www.zadkoviczapiran.si/> ali prek QR kode si lahko ogledate in preberete moj program za novo mandatno obdobje in si osvežite spomin s projekti, ki so bili izvedeni v mojem mandatu. Ni jih bilo malo! V novem mandatu in z NOVO ter upajmo bolj složno sestavo OBČINSKEGA SVETA jih bo še mnogo več.

zadkoviczapiran.si

Jadranka Šturm Kocjan za županjo Mestne občine Koper
Jadranka Šturm Kocjan per la sindaca di Capodistria

OBALA
časopis in portal
za slovesko Istro
plus

Imate dejavnost? Si želite novih strank, več kupcev vaših izdelkov ali več naročnikov vaših storitev? Tukaj je pravi prostor za vas! Vaš oglas bo vsak mesec dosegel **25.500** gospodinjstev v slovenski Istri! Pokličite nas na **040 600 700** ali nam pišite na marketing@obalaplus.si in izvedeli boste prednosti oglaševanja v časopisu in na spletnem portalu www.obalaplus.si

GGM

**ZA UČINKOVITO IN
PONOSNO SKUPNOST**

**PER UNA COMUNITÀ
EFFICIENTE E ORGOGLIOSA**

**6 GAŠPAR GAŠPAR MIŠIČ
ZA ŽUPANA · PER IL SINDACO**

**15 LISTA GGM IN MI
GAŠPAR GAŠPAR MIŠIČ IN MI**

**VOLILNA ENOTA 1
UNITÀ ELETTORALE 1
Piran · Pirano**

1. SANDRA MARTINČIČ LOBODA
2. DRAGAN KLARICA
3. MILJANA MARČETA JOVANOVIČ
5. NATALIJA PLANINC
6. MARKO JOVANOVIČ

**VOLILNA ENOTA 2
UNITÀ ELETTORALE 2
Portorož · Portorose**

1. IRENA CVETIČANIN ČENDAK
2. EGON MAGLICA
3. VERONIKA FUKS TOMAŽIČ
4. MARTIN KQIRA
5. TATJANA FAKIN

**VOLILNA ENOTA 3
UNITÀ ELETTORALE 3
Lucija · Lucia**

1. GAŠPAR GAŠPAR MIŠIČ
2. JASMINA JAŠAREVIČ
3. DUŠAN PUH
4. LEONIDA FURMAN
5. STELIO JUGOVAC
6. ŽANNA STERMŠEK

**VOLILNA ENOTA 4
UNITÀ ELETTORALE 4
Zaledje · Entroterra**

1. DENIS FAKIN
2. MAJA LUŠINA
3. JOSO BEGIĆ
4. CLAUDIA CORONICA
5. CLAUDIO CORONICA

www.ggminmi.si

**SLEDITE NAM, SLEDITE RAZVOJU!
SEGUITECI, SEGUITE IL PROGRESSO!**

Organizator volilne kampanje in naročnik oglasa · Organizzatore della campagna elettorale e committente dell'annuncio: Lista GGM IN MI - GAŠPAR GAŠPAR MIŠIČ IN MI

**Kandidati za občinski svet
Candidati al consiglio comunale**

Volilna enota / Circoscrizione 1:

1. Jaka Drenik
2. Milica Maslo Bezer
3. Matej Rožič Mavrič
4. Iva Peric
5. Matevž Mežnar
6. Marinka Kurtin

Volilna enota / Circoscrizione 2:

1. Manuela Rojec
2. Marko Juriševič
3. Adrijana Krajnc Vasović
4. Tomaž Lovrec Purič
5. Marina Knez

Volilna enota / Circoscrizione 3:

1. Neset Dulai - Nesi
2. Sanja Kuček Bergant
3. Vojko Starović
4. Megan Jazič
5. Zvezdana Rostan

Volilna enota / Circoscrizione 4:

1. Mojca Stegovec
2. Janez Lesnik
3. Ana Prestri
4. Sebastijan Lovrečič
5. Gaja Stegovec

SVOBODA!

za Piran · per Pirano

**Manuela
Rojec**

kandidatka
za županjo
candidata
a Sindaca

5

- ZA! strateško in celovito upravljanje prostora v piranski občini – v interesu občanov in občank!
- ZA! dolgoročni razvoj turizma in trajnostni napredek vseh gospodarskih panog!
- ZA! revitalizacijo športa, ureditev prometa in prihodnost za mlade!

- PER! una pianificazione strategica del territorio del Comune di Pirano, nell'interesse dei cittadini!
- PER! un piano strategico di sviluppo del turismo e dell'imprenditoria, per un maggiore benessere e una crescita più sostenibile!
- PER! Una rivitalizzazione delle iniziative di cittadinanza in ambito sportivo, una gestione innovativa del traffico e programmi a favore dei giovani!

Tukaj in zdaj ustvarimo zdrave temelje za naprej. Prihodnost se začne doma, v mojem, vašem, v kraju vaših najbližjih.
Qui e ora, creiamo una base sana per il futuro. Il futuro inizia a casa, nel mio, nel tuo, al posto dei tuoi cari.

Dr. Robert Golob,
predsednik Gibanje Svoboda
presidente del Movimento Svoboda

R. Golob

f @GibanjeSvoboda
i @gibanje.svoboda

t @Gibanje_Svoboda
d @gibanje.svoboda

SVOBODA!

Glasujte za!
Votate a favore!

SMO ALTERNATIVA OBSTOJEČEMU STANJU SKUPAJ ZMOREMO

ANDREJ KORENIKA
KANDIDAT ZA ŽUPANA
OBČINE PIRAN

2

**LAK - LISTA
ANDREJA
KORENIKE**

9

USTAVNO SODIŠČE ZAVRNILO PRITOŽBO STRANKE ZAVEDNO KOPER

Ustavno sodišče je sprejelo sklep, da ustavnih pritožb ne sprejme v obravnavo, ker lista Zavedno Koper ni izpolnjevala pogojev iz Zakona o ustavnem sodišču.

Kot je ocenilo ustavno sodišče, pritožba ni izpolnjevala pogojev 55.b člena zakona o ustavnem sodišču. Poleg tega ni izpolnjevala splošnih pogojev iz prvega odstavka člena, ni izpolnjevala niti pogojev iz prve alineje drugega odstavka, ki dovoljuje pritožbe v primeru kršitve človekovih pravic ali temeljnih svoboščin, ki imajo hujše posledice za pritožnika. Senat ustavnega sodišča, ki so ga sestavljali Špela Mežnar, Matej Accetto in Rok Čeferin je odločitev sprejel

soglasno.

Dr. Rado Pišot je po sprejetju odločbe dejal, da glede na to, da jim je bila odvzeta možnost nastopa na volitvah, a verjame, da so cilji v njihovem programu uresničljivi, bodo program podarili občanom in občanom, za njih je bi zasnovan. "Podprli bomo tistega, ki ga bo sposoben realizirati hkrati s predvidenimi projekti. Pri tem bomo pripravljene pomagati, toda hkrati s kritično presojo tudi ocenjevati in usmerjati razvojne korake proti cilju."

OBALA
plus

ODPRTJE KOPRSKE TRŽNICE

Mestna občina Koper je v okviru približno 1,2 milijona evrov vredne naložbe branjevkam in branjevcem zagotovila prijaznejše pogoje za delo, ljubiteljcem in ljubiteljem lokalnih dobrot pa prijaznejšo nakupovalno izkušnjo. Odprtje prenovljene, od zdaj tudi pokrite mestne tržnice v središču Kopra je bila v sobotobo, 12. novembra.

Občina in izvajalec del Adriaing sta nad mestno tržnico uredila svetel nadstrešek, ki ne bo ustvaril učinka tople grede, saj so okna na posebnih

distančnih od strešine odmaknjena tako, da odprtine omogočajo kroženje zraka oz. odvod toplega zraka v poletnih mesecih, ne da bi to vplivalo na zaščito pred vremenskimi vplivi. Poleg funkcionalnega nadstreška je prenovljena tudi talna ploščad s komunalno infrastrukturo ter urejena razsvetljava in dostop do tržnih prostorov s sprehajalnega pasu. Z odstranitvijo betonskega robnika je olajšan dostop gibalno oviranim osebam, peške in pešci pa bodo odslej Pristaniško cesto lahko prečkali točno pred vhodom na tržnico, kjer po novem rastejo

zimzelene vелеcvetne magnolije. Nova tržnica pa ne bo nudila le bistveno boljših pogojev za delo branjevk in branjevcem ter prijetnejših nakupovalnih izkušenj obiskovalk in obiskovalcev, ampak se bo lahko spremenila tudi v prireditveni prostor. V vertikalno strešno konstrukcijo je namreč vgrajena elektroinštalacija z dodatno priključno močjo. S tem je tržnica zares postala prostor za srečevanje, druženje in spoznavanje ljudi, značaja mesta in podeželja.

ENĀ RIBA NA TEDEN IZ TRŽAŠKEGA ZALIVA

Tržaška univerza je preučila vpliv izpostavljenosti prebivalcev območja kontaminiranega z živim srebrom. Koncentracija živega srebra je pod priporočeno vrednostjo Svetovne zdravstvene organizacije. Kljub temu prebivalcem z območja z višjim tveganjem škodljivih učinkov priporočajo zmernost pri uživanju rib.

Tržaški zaliv beleži rekord najbolj onesnaženega območja z živim srebrom v Sredozemlju. Kriv je rudnik v Idriji, nekdanji največji proizvajalec živega srebra na svetu. Čeprav ta že več kot četrto stoletje ne obratuje več, je nevarna kovina še vedno prisotna v zraku, tleh in vodi. V petsto

kopiči v ribah.

Tržaška univerza je v sodelovanju s tržaško-goriškim zdravstvenim podjetjem Asugi preučila, kako kronična izpostavljenost vpliva na prebivalce območja z višjim tveganjem škodljivih učinkov. Ugotovili so, da je koncentracija živega srebra pod priporočeno vrednostjo Svetovne zdravstvene organizacije. Prisotni sledovi so sicer odvisni od količine rib, ki jih zaužije posameznik, vendar se podatki ne razlikujejo od tistih katerikoli drugih obalnih pasov. Predvsem nosečnicam zato svetujejo, da ne zaužijejo več kot eno ribo ulovljeno v tržaškem zalivu tedensko. Vsem ostalim pa zmerno uživanje rib ulovljenih v zalivu.

PODARITE ISTRO!

Iz Istre prihajajo darila najbolj čutnih arom in izjemnih okusov. Združena v izjemne kombinacije naših najboljših vin in kulinaričnih zakladov Istre vam jih ponujamo v darilnem programu Vinakoper.

Izberite najboljše iz srca Istre!

Vinski butik

Hiše refoška

Šmarska Cesta 1,

6000 Koper

T: 05/6630 136

jasmina.k.mohorcic@vinakoper.si

VINAKOPER
www.vinakoper.si

KONEC TENIŠKIH IGRIŠČ V PORTOROŽU?

Terme Čatež, lastnik Tenis centra Portorož, dosedanjemu najemniku ni podaljšal pogodbe. Veterani portoroškega tenis kluba svarijo, da vse skupaj vodi v propad igrišč. Občina Piran je sicer letos že skoraj kupila omenjena teniška igrišča, a je župan odločitev o tem po burnih razpravah prepustil naslednjemu občinskemu svetu.

Predsednik TK Portorož Bojan Pegan poudarja, da je ŠRC Lucija v svojem bistvu teniški center, ki ga je treba posodobiti, očistiti vsebin, ki tja ne sodijo (napihljiva otroška igrala, karting steza, leseni gostinski objekt). Želijo nadaljevati tradicijo TK Portorož kot dolga leta uspešnega kluba, ki je šolal številne, tudi uspešne igralce in bil organizator različnih turnirjev. S teniskimi prireditvami je ustvarjal dodano vrednost turizmu, ne samo z nočitvami in konzumacijo udeležencev in publike, temveč tudi z medijsko prisotnostjo, ki je imela široko odmevnost v tisku in televiziji. Povezave s turizmom si želijo tudi v bodoče. Zato protestirajo proti zaprtju igrišč. "Od lastnika igrišč in Občine Piran pričakujemo pameten dogovor, ki bo ohranil tenis, klub in številne domače ter mednarodne turnirje."

Ob tem poudarjajo, da "dobro organiziran klub za delo potrebuje sedem peščenih in štiri trda igrišča, s tem da je dve moč pokriti, klubski prostor za administracijo in spravilo opreme, ter parkirišče za petindvajset motorjev ter dvajset avtomobilov." ŠRC Lucija je bil zasnovan leta 1968, pretežno s tenisom. Zraven je bilo še rokometno igrišče, košarka in odbojka. To je sodilo v temeljito prenovo Portoroža, kjer so načrtovalci prepoznali pomembnost tenisa kot dodane vrednosti domačim in tujim prebivalcem.

Makro5

Z vami gradimo že več kot 30 let.

Fantazima

V Koper se vrača Fantazima, ki bo s praznično osvetlitvijo mesta, peštrim programom za vse generacije, drsališčem v Taverni in drugim dogajanjem bogatila utrip v mestu vse do začetka prihodnjega leta.

**Prižig prazničnih luči bo
v soboto, 26. novembra,
s posebno gostjo Cristino D'Avena.**

A Capodistria torna la manifestazione Fantazima, con un ricco programma che coinvolgerà la città fino all'inizio del prossimo anno e comprende le luminarie, eventi per tutte le generazioni, una pista di pattinaggio nella Taverna e altri eventi.

**Sabato 26 novembre
ci sarà l'accensione delle luminarie con
un'ospite d'eccezione, Cristina D'Avena.**

MESTNA OBČINA KOPER
COMUNE CITTÀ DI CAPODISTRIA

Naj vas ogreje
pooblaščen monter

PROTERMIC
INŠTALACIJE & SERVIS

Čurin Igor s.p.
041/637-727
www.protermic.si

CLIVET
Home

Ustvarite si
svoje podnebje
s toplotnimi
črpalkami **Clivet**.

- ✓ Split toplotne črpalke z integriranim bojlerjem sanitarne vode
- ✓ Split toplotne črpalke s stensko enoto
- ✓ Monoblock toplotne črpalke

Sphera EVO
2.0

SUBVENCIJE
EKO SKLADA

Novoletni gala koncert
Francoski poljub

Orkester Slovenske filharmonije

50 let AVDITORIJ PORTOROŽ - PORTOROSE

30. 12. 2022
ob 19.30

Avditorij Portorož – Portorose

NOVA TOYOTA COROLLA CROSS

HITRA DOBAVA

OD
175 €
NA
MESECE

DO
10 LET
JAMSTVA
**TOYOTA EASY
FINANCIRANJE**

Povprečna poraba goriva za vozila Toyota Corolla Cross Hybrid: od 5 do 5,4 l/100 km in emisije CO₂: od 114 do 122g/km. Emisijska stopnja EURO 6 AP. Emisije NOx: od 0,0039 g/km do 0,0059 g/km. Ogljikov dioksid (CO₂) je najpomembnejši toplogredni plin, ki povzroča globalno segrevanje. Emisije onesnaževal zunanjega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanjega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delce PM₁₀ in PM_{2,5} ter dušikovih oksidov. 10 letno jamstvo hibridne baterije velja ob rednih testih hibridne baterije (HHC) na 1 leto ali 15.000 prevoženih km (kar nastopi prej) pri pooblaščenih prodajno-servisnih Toyota trgovskih mreži. Po preteku tovarniške garancije vam ponujamo brezplačno vključitev v program jamstva Toyota Relax (vse do starosti 10 let ali 185.000 km). Corolla Cross 2,0 Luna FWD • vrsta financiranja: finančni leasing • predračunska vrednost predmeta financiranja: € 31.600 • lastna udeležba (polog): € 11.060,00 • znesek financiranja: € 20.540 • število obrokov: 60 • mesečno plačevanje: € 175 • obroki se v času trajanja pogodbe ne spreminjajo • zadnji obrok: € 15.463 • stroški odobritve: € 395 • skupni znesek za plačilo brez lastne udeležbe: € 26.381,4 • predvideno število kilometrov na leto 10.000 • letna obrestna mera: 5,5 % p.a. je fiksna • efektivna obrestna mera: 6,13 % na dan 5. 10. 2022 • stroški priprave niso vračunani v obrok. Slika je simbolična. Več na www.toyota.si. Toyota Adria d.o.o., Brnčičeva 51, Ljubljana.

AVTO CENTER JEREB 051/233-101, 051/682-666

**PREKLOPITE
NA
@RAČUN**

Izberite okolju prijazen
način plačevanja računov.

**SCEGLI
@PAGAMENTI**

Scegli la fatturazione elettronica
per il rispetto verso l'ambiente.

→ www.marjeticakoper.si/eracun

**marjetica
koper**

VSE DECEMBRSKE SLADKOSTI V PORTOROŽU IN PIRANU

Lučka pri lučki, božični sejmi, zabava za vso družino in odličen glasbeni program. 26. decembra se v Portorož vrača Festival penin.

V petek, 2. decembra, bodo v Portorožu in Piranu zasvetile praznične luči, v parku hotela Kempinski Palace Portorož pa bo zaživel božično-novoletni sejem Vse sladkosti življenja. Poleg nakupa izvirnih darilc se bodo obiskovalci lahko okrepčali tudi z bobiči in joto, posladkali s fritulami ter pogreli s kuhanim vinom ali ginom in okusnimi čajji z mehurčki - bubble tea. Sejem bo odprt 2.-4., 9.-11. in 16.-18. decembra, nato pa vsak dan od 23. decembra do 2. januarja. Ob nedeljah bodo v parku tudi brezplačne otroške predstave.

V Avditoriju Portorož bo 1. decembra nastopil italijanski kitarist **Luca Stricagnoli**, svetovni fenomen na trivratni kitari. 10. decembra bo na sporedu otroška predstava Razcufane zgodbe, 16. decembra bo v predstavi Kot jaz, posvečeno Édith Piaf nastopila **Lara Janković**, 30. decembra pa bo občinstvo ogrel gala novoletni koncert s **Simfoničnim orkestrom Slovenske filharmonije** pod vodstvom dirigenta **Davida Niemanna**, kot solistka bo nastopila mezzosopranistka **Fleur Barron**.

Prav posebna novost bo letos Festival Grando Portorož-Portorose v nekdanjem skladišču soli, kjer bo od 16. decembra do 7. januarja ob popoldnevih organizirano kotalkališče. Ob petkih zvečer bodo na sporedu koncerti priznanih slovenskih rock skupin, ob sobotah pa zabave z DJ-jem.

V gledališču Tartini Piran bodo 2. decembra nastopili stand-up komiki **Tin Vodopivec**, **Admir Baltić** in **Žan Papič**, 9. decembra bo s svojo glasbo navdušil **duo Silence**, 28. decembra pa **Denis Beganović kvartet**. Med 18. decembrom in 6. januarjem bodo na ogled Jaslice v piranskih cerkvah. Na Tartinijevem trgu bo 17. decembra Sejem starin, domače obrti in darov narave, od 27. decembra do 9. januarja pa bodo obiskovalci lahko drobne pozornosti za najdražje kupili tudi na Tartinijevi novoletni tržnici. Med 27. in 30. decembrom bodo na Tartinijevem trgu potekale novoletne predstave za otroke. Novo leto pa bomo v Piranu pričakali s skupino Gedore in didžejem **Adriano Roy Dee Jay**, opolnoči bo nebo razsvetlil svetlobni šov.

Prvi dan novega leta se bodo najpogumnejši lahko osvežili s tradicionalnim Novoletnim skokom v morje na portoroški plaži.

VRHUNSKI IZBOR ZLATIH MEHURČKOV

Po dveh letih se 26. decembra v Portorož vrača Festival penin, ki bo že devetič privabil vrhunske peničarje in proizvajalce šampanjcev. V razkošni Kristalni dvorani hotela Kempinski Palace Portorož bo mogoče okusiti najboljše penine iz približno 30 kleti. Obiskovalci bodo lahko izbirali med več kot stotimi vzorci belih, rdečih in rosé penečih vin, pripravljenimi po klasični ali charmat metodi. Za popolno doživetje pa boste na festivalu lahko okusili tudi pravi šampanjec iz francoske pokrajine Šampanje - kot nalašč za glamurozen prednovoletni večer. Svečani program bo potekal v parku pred hotelom, kjer bodo slovenski vitezi vina skupaj z vinsko kraljico slovenske Istre razglasili Naj penino Portoroža 2022, za glasbeni program pa bo poskrbela italijanska skupina **Operapop**.

Za razkošne kulinarčne užitke bo letos na festivalu na voljo ponudba izbranih francoskih

sirov, gurmanska atrakcija pa bodo tudi ostrige, ki jih bodo s posebnim nožem odpirali kar pred gosti. Najzahtevnejši gurmani se bodo lahko s posebno vstopnico Festival penin Gourmet prepustili vrhunskim okusom na gala večerji v prestižni hotelski restavraciji Sophia. Program v parku bo brezplačen, nakup vstopnic za Festival penin pa bo možen od 1. do 20. decembra oz. do razprodaje na spletni strani www.festivalpenin.si ter v TIC Portorož in TIC Piran.

Turistično združenje Portorož želi letos razširiti spremljevalni program festivala na vso destinacijo Portorož & Piran. K sodelovanju so povabili izbrane lokalne restavracije, ki bodo ves december s posebnimi degustacijskimi meniji s spremljavo penin soustvarjale Mesec penin. Seznam sodelujočih, tako kot tudi vse decembrske prireditve, bo objavljen na spletni strani www.portoroz.si.

Foto: Jaka Ivančič in Sara Ros.

30 LET DRUŠTVA ZA POMORSKO PRAVO SLOVENIJE

Na Fakulteti za pomorstvo in promet Univerze v Ljubljani domuje tudi Društvo za pomorsko pravo Slovenije, ki letos praznuje svojo trideseto obletnico. Slavnostna proslava bo v četrtek, 24. novembra, ob 17. uri na fakulteti. O zgodovini in poslanstvu društva smo se pogovarjali z njegovim pobudnikom in nekdanjim predsednikom prof. dr. Markom Pavliho.

Kako se je vse skupaj začelo?

Korenine društva segajo daleč v obdobje pred osamosvojitvijo Slovenije, saj je prej delovalo v obliki koprške in ljubljanske sekcije Jugoslovanskega društva za pomorsko pravo. Med najbolj aktivnimi rojaki bi želel omeniti Antona Kariža in Rasta Plesničarja, in prav prvemu, ki je tedaj vodil koprsko sekcijo v okviru bivšega jugoslovanskega društva, sem decembra 1991 iz Montreala predlagal, naj skliče sejo, na kateri bi bila med drugim obravnavana potencialna včlanitev bodočega novega društva v prestižni Mednarodni pomorski odbor (Comité Maritime International - CMI). Ta odbor deluje že od leta 1897 kot posebna nevladna mednarodna organizacija, ki združuje večino nacionalnih društev za pomorsko pravo s celega sveta. Botroval je številnim mednarodnim pomorskim konvencijam in tako znatno prispeval k unifikaciji pomorskega prava, zato je članstvo v tovrstnem združenju izjemno pomembno za delovanje našega društva.

Le dan po mednarodnem priznanju samostojne Republike Slovenije je bilo 16. januarja 1992 v Portorožu ustanovljeno prvo samostojno, neodvisno slovensko Društvo za pomorsko pravo Slovenije s sedežem v poslovnih prostorih Splošne plovbe v Portorožu, v CMI pa smo bili sprejeti naslednje leto. Za prvega predsednika je bil izvoljen mag. Gregor Velkaverh, v izvršnem odboru pa so bili še dr. Marko Ilešič, mag. Andrej Pirš in Rasto Plesničar. Tajnik društva je postal Anton Kariž, mene so imenovali za mednarodnega koordinatorja, v nadzorni odbor pa so bili izvoljeni Jože Možek, Lojze Peric in mag. Josip Rugelj.

Ste društvo ustanovili s kakšnim posebnim namenom?

Društvo vključuje tako fizične kot pravne osebe (t.i. korporacijske člane) in je eno bolj dejavnih v okviru Zveze društev pravnikov Slovenije. Proučujemo predvsem pomorsko pravo, pospešujemo razvoj in krepimo ugled

te pomembne pravne panoge, sodelujemo z državnimi organi pri oblikovanju in sprejemanju pomorskopravnih predpisov (npr. Pomorskega zakonika), sodelujemo pri mednarodni unifikaciji pomorskega prava, si prizadevamo za harmonizacijo slovenskega pomorskega prava s pravnim redom Evropske unije in po potrebi svetujemo zainteresiranim. Prav tako organiziramo strokovna posvetovanja in okrogle mize, sodelujemo na sejah CMI in predlagamo glede mednarodnih sporazumov in domačih predpisov.

Verjetno ste se v društvu zbrali vsi, ki se v Sloveniji ukvarjate s pomorskim pravom?

Drži. Kot rečeno, je bil prvi predsednik nekdanji sodnik in odvetnik mag. Velkaverh, kmalu po vrnitvi v domovino pa je bilo predsedovanje zaupano meni, pri čemer sem bil leto dni tudi generalni sekretar CMI, dokler nisem bil nepričakovano povabljen za prometnega ministra. Društvu so predsedovali še izr. prof. dr. Patrick Vlačič, prav tako bivši minister za promet, odvetnik dr. Mitja Grbec, Margita Selan Voglar iz Zavarovalnice Triglav in aktualni dr. Boris Jerman iz Luke Koper. Med najbolj angažiranimi člani naj omenim še Zlatana Čoka, Mirka Kovačevića, Boruta Škabarja, Lano Krznarič in še bi lahko našteval. Večina omenjenih smo t.i. titularni člani CMI, društvo pa se takisto ponaša z imenitnimi

častnimi člani, žal pa nekaterih ni več med nami: svetovno znani profesor William Tetley, Q.C. z montrealske pravne fakultete McGill, Geoffrey Topp, nekdanji predsednik Evropskega združenja pomorskih pilotov, legendarni odvetnik Djordje Ivković, ugledni prof. dr. Predrag Stanković z Univerze na Reki, nekdanji profesor na ljubljanski pravni fakulteti in evropski sodnik dr. Marko Ilešič ter prof. dr. David Attard, dolgoletni direktor Inštituta za mednarodno pomorsko pravo na Maltili in mednarodni sodnik.

Na katere projekte ste še posebej ponosni?

Naše društvo zadnjih pet let skupaj s hrvaškim in italijanskim društvom organizira tradicionalne jadranske konference o pomorskem pravu, naša "specialiteta" pa so od ustanovitve dalje okrogle mize o najrazličnejših aktualnih vprašanjih, denimo transportnih zavarovanjih ali nedavno o posledicah ruske invazije na Ukrajino na svetovni pomorski trg. Člani društva pišemo učbenike (npr. Pomorsko pravo, Prevozno pravo, Zavarovalno pravo), monografije (npr. Transport Law on Passenger Rights), strokovne in znanstvene članke, predavamo doma in v tujini ter po svojih najboljših močeh prispevamo k pomorski prepoznavnosti naše države. Kdorkoli bi se nam rad pridružil, ga toplo vabimo, naj obišče našo spletno stran <https://www.dpps-mlas.si>, kjer bo našel prijavnico za včlanitev.

CITROËN

CITROËN SUV C3 AIRCROSS

DOBRODOŠLA AVANTURA! BENVENUTA AVVENTURA!

Povprečna poraba goriva (pri kombiniranem ciklu vožnje po WLTP): 4,2–6,6 l/100 km, izpusti CO₂: 110–151 g/km, stopnja izpustov EURO 6.3, specifični izpusti dušikovih oksidov 0,0254–0,0476 (NOx). Pri dizelskih motorjih je vrednost specifičnih izpustov trdnih delcev 0,00030–0,00152 g/km, število trdnih delcev pa 0,04–4,84 × 10¹¹. Ogljikov dioksid (CO₂) je najpomembnejši toplogredni plin, ki povzroča globalno segrevanje. Izpusti onesnaževal zunanjega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanjega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delcev PM₁₀ in PM_{2,5} ter dušikovih oksidov. Slike so simbolične narave. Citroën si pridržuje pravico do sprememb v vsebini in ponudbi. Več na www.citroen.si.

**POVPRAŠAJTE ZA
AKCIJSKO PONUDBO**

CHIEDETE PER LE OFFERTE
PROMOZIONALI

CITROËN C3

KER JE ŽIVLJENJE LEPŠE V BARVAH. PERCHÉ LA VITA È PIU BELLA A COLORI.

Povprečna poraba goriva (pri kombiniranem ciklu vožnje po WLTP): 4,0–6,3 l/100 km, izpusti CO₂: 104–145 g/km, emisijska stopnja EURO 6.3, specifični izpusti dušikovih oksidov: 0,0235–0,0514 (NOx). Pri dizelskih motorjih je vrednost specifičnih izpustov trdnih delcev 0,00025–0,00051 g/km, število trdnih delcev pa 0,05–3,61 × 10¹¹. Ogljikov dioksid (CO₂) je najpomembnejši toplogredni plin, ki povzroča globalno segrevanje. Izpusti onesnaževal zunanjega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanjega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delcev PM₁₀ in PM_{2,5} ter dušikovih oksidov. Slika je simbolična. Več na www.citroen.si.

AVTOPLUS

AVTOPLUS D.O.O. KOPER
ISTRSKA CESTA 55, 6000 KOPER

TELEFON: 05/61 37 000
E-POŠTA: CITROEN-PRODAJA@AVTOPLUS.SI

PREHRANSKI DODATKI

V času, ko se približuje zima in razna virusna obolenja, je pomembno zaužiti predvsem tiste prehranske dodatke, ki poskrbijo za močan imunski sistem, zato zdaj priporočam dva:

Omega 3 maščobna kislina – je esencialna maščobna kislina in jo telo samo ni sposobno proizvesti, zato jo moramo vnesti s prehrano. V telesu sodeluje v številnih procesih, in sicer pri delovanju srca in ožilja, pri rasti in gradnji tkiv, v metaboličnih procesih kot na primer pri izgubi telesne teže, deluje proti povišanemu holesterolu, proti avtoimunskim in vnetnim stanjem in sladkorni bolezni. Zelo pomembno je razmerje med Omega 3 in Omega 6 maščobnimi kislinami, saj tudi to neravnovesje v razmerju lahko povzroči zdravstvene težave. Sodobna prehrana je nasičena z rastlinskimi maščobami, kar se izraža s prevelikim deležem Omega 6 maščobnih kislin in slabim razmerjem z Omega 3, katerih zaradi premajhnega vnosa mastnih rib (vsaj trikrat na teden) primanjkuje, zato je potrebno Omega 3 dodati v obliki olja (največjo vsebnost Omega 3 ima ribje olje iz jeter polenovke) ali

kapsul z ribjim oljem ali iz morskih alg. Priporočeno je zaužiti okoli 1g (1000 mg) Omega 3 na dan, kjer naj bo razmerje med DHA in EPA v njem čim bolj enako.

Vitamin D3, ki ga sintetizira koža z izpostavljanjem soncu. Vemo, da je zelo pomemben, toda čemu je namenjen? V prvi vrsti je ta snov bistvenega pomena za pravilno mineralizacijo kosti in zob pri odraslih in otrocih ter pomaga ohranjati vedno optimalno raven kalcija v krvi. Poleg tega je dober za ledvice, arterije in celo telesna tkiva. Poleg tega ima vitamin D priznane koristi za naš imunski sistem, ščiti srce in pomaga preprečevati druge bolezni, povezane s hrustancem in mišicami. Manjši del dnevnih potreb po vitaminu D prihaja neposredno iz prehrane. Odrasli do 50 let in otroci naj zaužijejo vsaj 200 enot na dan, s starostjo od 51. do 70. leta pa preide na 400 enot na dan in 600 za starejše od 70 let. Zmanjšanje ali preobremenitev tega odmerka vodi v vseh primerih do okvare nekaterih organov, skupaj s slabo kalcifikacijo kosti. Večji del potrebe D vitamina pa naše telo proizvede samo z izpostavljanjem sončni svetlobi. Čeprav vitamin D vsebujejo tudi nekatera živila, kot mastne

ribe in drobovina, bi morali za zadovoljiv vnos zaužiti vsaj trikrat na teden, kar je zanemarljivo v primerjavi s količino, ki jo proizvede povrhnjica. Koliko časa naj traja izpostavljanje soncu, da se napolnimo z D vitaminom? V topli sezoni je dovolj le 20 minut na dan, v centralnih urah dneva, pozimi pa pri nas sonce žal pade pod takim kotom, da ne uspe spodbuditi v telesu proizvodnjo D vitamina, zato se pozimi pogosto pojavi njegovo pomanjkanje in ga je bolje vnesti v obliki prehranskega dopolnila. Ker se D vitamin absorbira in deluje v sinergiji z vitaminom K, je bolje, če najdemo prehranski dodatek z obema oba v optimalni kombinaciji.

Ne pozabimo na raznoliko prehrano z veliko sadja in zelenjave, saj za normalno delovanje organizma potrebujemo tudi vse ostale vitamine in minerale.

Sabrina Simonovich,

prof. športne vzgoje, trener fitnesa, učitelj joge, učitelj in trener alpskega smučanja, prehranski svetovalec

www.sabrinafit.eu.

KAKO PRIVARČEVATI PRI OGREVANJU?

Elektrika in ogrevanje sta postali dve pomembni temi letošnje zime, saj je cena teh energentov poskočila v nebo. Visoke cene plina nehote vplivajo tudi na vse ostale vrste ogrevanja in v zimskih mesecih je naš proračun močno obremenjen, saj se poraba energije sedemkrat poveča v primerjavi s poletjem.

Za vas smo pripravili šest nasvetov, kako lahko prihranite pri računu za ogrevanje in ohranite topel dom. Svetujemo predvsem energetski pregled doma, s katerim preverite vse bivalne prostore in poiščete področja, kjer topolota uhaja (okna, vrata, pipe, cevi, vtičnice, zračniki ...).

1. Zamašite uhajanja toplote

Ko ugotovite, kje uhaja zrak, skušajte ta mesta zamašiti. Najbolj kritična območja so običajno zunanja vrata in okna, zato se splača preveriti, kako tesnijo. Pri tem morate vedeti, da je na dolgi rok edina rešitev menjava oken in vrat, ki predstavlja visok strošek.

2. Regulacija toplote in uporaba pametnega termostata

Predlagamo bolj špartansko ogrevanje, kar pomeni, naj temperature ne bi bile previsoke. Ponoči in ko vas ni doma, ni potrebe po pretiranem ogrevanju. Pri uporabi pametnega termostata svetujemo ogrevanje le v prostorih, v katerih preživite več časa, ostalih prostorov pa ne ogrevate. Prav tako ogrevate le takrat, ko ste doma.

3. Topla oblačila

Ker vemo, da drugače občutimo toploto, svetujemo, da si tisti, ki vas vedno zebe, oblečete bolj topla oblačila, kar je veliko bolj varčno kot dvigniti temperaturo za nekaj stopinj.

4. Ponovna uporaba že ustvarjene toplote

Največkrat se niti ne zavedamo, kako toplo postane, ko kuhamo ali pečemo, pa vendar toplota, ki pri tem nastane, ni zanemarljiva. Priporočamo, da po uporabi pečice pustite njena vrata odprta in tako ogrejte prostor. Topel zrak prav tako nastane po vročem prhanju, zato pustite

vrata kopalnice odprta in toplota se bo prenesla še v druge bivalne prostore.

5. Ponoči zaprite žaluzije

V zimskih mesecih zunanja temperatura hitro pade, zato vam svetujemo, da ponoči zaprete žaluzije ter zagrnete zaveso. Hladen zrak tako težje vstopi v prostore, zato je naš dom z zaprtimi žaluzijami in zagrnjenimi zavesami toplejši.

6. Preverite več ponudnikov ogrevanja

Ponavadi ponudniki novim naročnikom ponudijo ugodnosti, čeprav v teh časih niti to ni več samoumevno, je pa v vsakem primeri dobro poznati cene konkurence in tudi spremljati njihove cene, preden se odločite za zamenjavo ponudnika, v kolikor to možnost imate.

Obala nepremičnine d.o.o.

Obala 16, 6320 Portorož

Tel.: 05 674 1030

Mob: 041 35 22 00

E: info@obala-nepremicnine.si

W: www.obala-nepremicnine.si

€ - promocijsko sporočilo Branko Lončar

SPROŠČUJOČ DECEMBER

PRAZNIKI IN SPROŠČUJOČ DECEMBER V HOTELIH LIFECLASS PORTOROŽ

Številni opraski, decembrsko hitenje, obveznosti in druženja kmalu terjajo svoj dolg. Na neki točki prične telo sporočati, da potrebuje pavzo. S časom, ki ga namenimo sebi, sprostitvi in dobremu počutju, ne koristimo le sebi. Skrb in čas, ki ju namenimo zase nista privilegij, saj se iz praznega vrča ne da izliti. Naša energija in dobro počutje ne koristita le nam, z njima dajemo tudi svojim bližnjim in okolici najboljše verzijo nas samih. Zakaj torej ne bi letos najprej začeli pri sebi?

DECEMBRSKA BOŽIČNO-NOVOLETNA PRAVLJICA OB MORJU

Naj bo vaš december letos namenjen dobremu počutju in zdravemu oddihu. Preživite zadnje dni v letu v bazenih in savnah, ob sproščujočih masažah in kopelih ter številnih wellness storitvah, ki poskrbijo, da se zdravo telo in um odrazita tudi v vašem videzu. Naredite prvi korak k dobremu počutju že sedaj in začnite novo pot v novem letu.

Masaža za vitalnost

Vitalnost telesa in dobra cirkulacija sta pomembna elementa dobrega počutja. Privoščite si katerega izmed thalasso tretmajev ali se odpravite na ajurvedski tretma. Počutili se boste

kot prerojeni! Če imate občutek, da se je stres akumuliral in obliki vozlov vzdolž telesa, vam bo energična tajska masaža Wai Thai odpravila blokade. Vsak dan je priložnost, da naredimo nekaj dobrega zase!

Zdravilna vročina

Plavanje pa ni edina jesensko-zimska aktivnost, ki krepi naše zdravje in prispeva k dobremu počutju. Tudi savnanje pozitivno vpliva na imunski sistem in uspešno preprečuje prehlad. Zaprite oči in vstopite v Sauna Park, kjer vas čaka 7 različnih savn na več kot 1.000 m² površine. Poleg klasične finske in turške savne bodo za izločanje strupov iz telesa in lažje dihanje poskrbele zeliščna, thalasso in solna savna. Počitku med posameznimi tretmaji pa so namenjene Kneipp kopeli, masažni vrelci, slapovi, barvna terapija in ledena jama. Po svež zrak se, zaviti v topel kopalni plašč, odpravite na teraso s pogledom na morje in sprostitev bo zagotovljena.

Ne spreglejte ugodnosti novembra in decembra!

V mesecu novembru in decembru se boste lahko savnali še bolj ugodno kot sicer.

Vrača se Vroča torkova akcija v Sauna Parku.

Od 8. 11. do 27. 12. je 4-urni vstop v **Sauna Park** na voljo za le 19€.

Večna dilema. S čim obdarovati?

December je tradicionalno mesec praznovanj, druženj, poedin in obiskov. Nemalokrat pa je povezan tudi s številnimi obveznostmi, hitenjem in pomanjkanjem časa.

Znajdemo se v mrzličnim iskanju daril, ki jih izberemo v zadnjem trenutku, priznajmo si, bolj po instinktu, kot po razumu. Letos si olajšajte dileme in se odločite, da ljudem podarite čas, ki ga bodo koristno izkoristili kot naložbo vase. Čas, ki jim bo vliv nove energije, vitalnosti in sproščenosti.

LifeClass Portorož je pripravil izbor 10 Top Darilnih bonov, ki pokrivajo najbolj priljubljene storitve wellness centra Term Portorož.

Preverite jih tu:

BODI MODER,
OHRANI OKOLJE IN PREIDI NA

e-račun

SII SAGGIO,
PRESERVA L'AMBIENTE E PASSA ALLA

bolletta elettronica

www.rvk.si/eracun

 Rižanski vodovod Koper

GEOTIM
www.geotim.si

Geodetske storitve

Geotim 89 d.o.o. Vojkovo nabrežje 4, 6000 Koper
tel.: 041 600 145 mail: aljosa@geotim.si

ARHITEKTURNI IN UMETNIŠKI BISERI SONIE SOFIE TROŠT

Vrnitev h koreninam

Arhitektka in slikarka Sonia Sofia Trošt deluje doma in v tujini. Ukvarja se predvsem z ekološko arhitekturo in umetnostjo. Ustvarja projekte, ki izboljšujejo trajnost, z enostavnimi rešitvami ter slikarstvom, oplemenitenim z uporabo naravnih barv in pigmentov, ki dajo izdelku univerzalen pečat. Vse njene kreacije (v arhitekturi, oblikovanju in sliki) so usmerjene v izražanje univerzalnih zakonov človekovega obstoja, povezanih z naravo, zemljo in vesoljem, ki nas obkroža. Obala pa je pred dobrimi dvajsetimi leti postala njen dom. Tako se je na nek način vrnila h koreninam, saj del njenega rodu izvira iz Primorske. Ker čuti prav posebno povezavo s prostorom slovenske Istre, kjer tudi živi in deluje, si želi v tem ustvarjati prav tu, kjer so njene korenine.

Sonia je bila od nekdaj radovedna in nemirnega duha. Želela si je odkrivati novo in se podajati na nova obzorja. Po študiju na Fakulteti za arhitekturo v Ljubljani se je tam tudi zaposlila in skupaj s kolegom profesorjem Glazarjem vodila seminarje takrat gostujočega arhitekta in profesorja Borisa Podrecca v Ljubljani. S fantom arhitektom pa je hodila še na prakso v Švico, natančneje v Lugano, k priznanemu arhitektu Canonici. Tam je spoznava prve elemente feng shuija in kako so lahko stavbe, hiše in vile usklajene z naravo, kar je močno zaznamovalo nadaljevanje njene kariere. To so bile takrat že zaokrožene linije snovanja arhitekture, ki so se stapljale v terase iznad Luganskim jezerom. Obenem pa se je posvečala še drugim projektom. Zelo jo je pritegnila naša slikovita Obala. Ko je še delala na TV Slovenija kot avtorica dokumentarnih filmov in voditeljica rubrike ArtAkt (v sklopu Studia City) je posnela dolgometražni dokumentarni film o Izoli z naslovom Življenje slovenskega otoka. »Ta film je doživel velik uspeh in so ga večkrat ponavljali. V filmu sem si tudi izborila, da sem v njem pokazala takraten načrt mesta, s postavitvijo garažne hiše na edinem zelenem rtu slovenske obale, zasajenim z avtohtonim drevjem - tamariskami. Skupaj z iniciativo Izolanov smo si izborili, da se je kljub že začetim delom in oranju z bagri tega predela, zaustavil predlog takega grobega posega v tako lep in zelen rt Izole. Med drugimi dokumentarnimi filmi sem za TV Slovenija posnela tudi dokumentarni film o skupnosti

Sonia Trošt je vsestranska umetnica, ki ustvarja na področju arhitekture in slikarstva.

Bishnojev (avtorica in scenarij), ki je bil edinstven dokumentarec ne samo za Slovenijo temveč tudi v svetu. To ljudstvo je namreč naredilo največje žrtvovanje za okolje na svetu, saj je več stotine Bishnojev žrtvovalo svoja življenja za ohranitev svetosti narave - njihovega habitata. Z ekipo TVSLO 1 smo bili eni izmed prvih belcev (na mnogih področjih celo prvi belci, ki so prišli med

Njene slike so prava eksplozija barv, vzorcev in kristalov.

to dvomilijonsko ljudstvo). Nato sem gledalcem prikazala še druge filme o slovesni Istri in njenih ekoloških značilnostih. Tako sem se še bolj povezala s Primorsko in se še bolj zasedrila na obali, pravi Sonia, ki se v enem najbolj slikovitih obmorskih mest na jadranski obali, v Piranu, od nekdaj počuti zelo domače. Tu se je kdaj lotila tudi prenove določenih mestnih hiš in jim navdihala avtentičen pridih kolaža novega v starem.

HIŠA IZ GLINE IN KAMNA

Svojetelje in hišo pa si je že pred več kot dvajsetimi leti postavila na terasah nad Ankaranom, tik ob meji z Italijo. Širina odprtega neba in pogled na širno morja ji daje tisto dimenzijo, zaradi katere je še bolj povezana z naravo in vsem vesoljem, ki nas obkroža. Ob vsem tem dobiva vsak dan inspiracije za slikoviti svet njenih mandal. »Že v Ljubljani sem si želela pobegniti nekam, kjer bo v stiku z naravo. Tako sem v Kolombanu sprojevala prvo večjo glineno hišo v Sloveniji, ki sem jo dopolnila s kamnom. Uporabila pa sem še prvine istrske arhitekture, ki vsebujejo tudi elemente feng shuija in vastu šastre, ki sem se ju učila v Indiji. Tu je na dan privrela moja neskončna ustvarjalnost. Ko sem začela proučevati glino, sem ugotovila, da je to idealen gradbeni material, na katerega so prisegali že tisočletja. Med mojimi potepanji po Arizoni, Indiji in drugod, sem videla, da so

po principih vastu šastre iz gline zgrajena cela naselja in mesta. To je inovativna naravna hiša, v kombinaciji gline in kamna. Tudi stropi, izolacija in drugo je iz gline, razlaga sogovornica, ki je želela, da bo njen novi dom kar se da povezan z naravo. »Feng šu pri nas ni nova stvar, le v zadnjih letih je ljudi pritegnilo to tuje poimenovanje. Naši predniki so ga poznali pod vzdevkom »zdrava kmečka pamet«. Zato niso gradili na poplavnih območjih, zaščitili so se pred vetrom, izkoristili sonce, se z gradnjo prilagajali letnim časom. Poznali so elemente, kot je zrak, voda, ogenj, zemlja, veter. Zato tudi ni bilo toliko naravnih katastrof kot jih je danes, ko delamo proti naravi. Včasih, ko ni bilo takšnega izobilja kot je danes, niti niso gradili prevelikih hiš, saj bi bile predrage za vzdrževanje. Nato je prišel modernizem in beton, zdaj pa se spet vračamo k naravi, pravi Sonia, ki je pri svoji hiši je izkoristila naravne danosti parcele: do polovice jo je umestila pod zemljo, zaradi česar je poleti prijetno hladna, pozimi pa zemlja okoli služi kot izolacija. Vse leto je v njej prijetna klima brez toplotne črpalke ali kakšne druge moderne pogruntavščine. Z enako strastjo kot arhitekturi pa se posveča tudi slikarstvu, iz katerega je magistrirala na ljubljanski Akademiji za likovno umetnost.

Feng šu je uporabila tudi pri gradnji svoje hiše.

NOVA REVOLUCIJA V UMETNOSTI

Doslej smo bili tisočletja in stoletja vajeni slike gledati, umetnost se nas je dotaknila s svojimi podobami. Sonine pa doživljamo še na drugih telesnih in duševnih nivojih. Pri njej namreč ne gre za klasično umetnost, temveč upodablja energetske strukture, ki v človeku vzbudijo različne impulze in občutke. Z veseljem ustvarja opuse Art mandal. Slike predstavljajo svet, ki je našim očem mnogokrat neviden. Slika razne energetske strukture, nebesne oblike; simbolizira skozi trodimenzionalno dimenzijo odseve vesolja, potovanje planetov, cikle v naravi, na naši zemeljski obli. V njenih slikah je neverjeten preplet barv, oblik, naravnih materialov, kristalov, peskov, s katerimi prenaša svet Nevidnega v svet VIDNEGA. Kristalne kode vnešene v energetske slike so odraz pozicij zvezd na nebu. Kristali pa so milijoni let stare trdne snovi, ki imajo notranjo zgradbo. S poznavanjem leg le nekaj gradnikov kristala lahko napovemo lege vseh ostalih gradnikov, čeprav so ti od izhodišča močno oddaljeni. Kristali slovijo kot minerali z močno energijo, pomagali naj bi ljudem prebuditi in udejaniti njihove potenciale in tako laže uspeti česarkoli se lotijo. V zadnjem obdobju pa je tudi soustanoviteljica skupine ArtSound mandala (glasba in slika). K sodelovanju jo je povabil poznani italijanski

vokalist Alessandro - Alex Imelio. Skupaj vodita delavnice, performanse in koncerte v Italiji in Sloveniji. Ta čas skupaj odkrivata zvoke ter vibracije različnih pojavov v naravi, v mikro in makrokosmosu. Preko različnih znanstvenih instrumentov se ti posebni prvinski zvoki pretvarjajo v simbole mandal. Prav poseben in zelo odmeven projekt pa so režiserski stoli. K sodelovanju jo je namreč povabil italijanski designer Giovanni D'Oria. Skupaj sta oblikovala poseben zložljivi režiserski stol opremljen z dizajnom poslikav oziroma Soninih slik ter mandal. Dva tipa tega stola (višji in nižji) sta bila izbrana za studije in sceno beneškega filmskega festivala. Vsestranska umetnica je za svoje delo prejela kopico nagrad, nazadnje nagrado WEF (Svetovni ženski forum) za svoje dosežke. Priznanje ji je izročila predsednica te svetovne organizacije dr. Harbeen Aurora. Sonia je letos razstavljala v grajskem razstavišču Ravne, trenutno pa je njena razstava mandal na ogled na Onkološkem inštitutu Ljubljana - Center DORA. »Z veseljem sem se odzvala povabilu in postavila razstavo, da podprem mnoge ženske, ki se ta čas soočajo s težko boleznijo. Kmalu pa čakajo nove razstave doma in v tujini,« sklone optimistično, med klepetom v svoji prekrasni hiši, obdani z naravo in razkošnim pogledom na morje, ki je zanj vir neskončne ustvarjalnosti.

Andreja Comino

LASJE IN JESENSKO-ZIMSKE SMERNICE

Katere barve in pričeske so trenutno najbolj modne?

Prameni, balayage in prelivanje barv imajo trenutno prednost pred monotonimi enobarvnimi odtenki.

Kdor prisega na svetle lase, naj se to jesen in zimo raje odloči za tople oziroma zlate odtenke, ki so

trenutno bolj priljubljeni kot hladni, platinasti toni. Gold blond oziroma zlata blond še zlasti pristaja vsem, ki imajo toplo ali olivnato polt, če pa je vaša polt bolj hladna ali rožnata, se raje odločite za barvo s kakšnim izrazitejšim zlatim pramenom.

Paleta jesenskih barv

Tiste, ki obožujete rdečkaste odtenke, lahko

to jesen in zimo izbirate med široko ponudbo jesenskih tonov, ki spominjajo na čarovnijo jesenskega listja. Pri rjavolaskah so to sezono modni prameni v barvi tople karamele.

Romeo iz frizerskega salona Philosophy v Luciji svetuje, naj se za ohranitev lepih in zdravih las barvamo le s kakovostnimi in profesionalnimi barvami za lase pri strokovnjaku, pomembne pa so tudi inovativne ter napredne tehnike barvanja, ki jih frizer pri svojem delu uporablja.

Zelo dolgi ali zelo kratki

Glede dolžine so zdaj »in« ali dolgi oziroma zelo dolgi lasje ali zelo kratki lasje. Letošnja jesen in zima namreč nista naklonjeni srednji dolžini las. V ospredju so frizure z asimetričnimi rezi,

Romeo iz frizerskega salona Philosophy v Luciji svetuje, da se za ohranitev lepih in zdravih las barvamo le s kakovostnimi in profesionalnimi barvami za lase pri strokovnjaku, pomembne pa so tudi inovativne ter napredne tehnike barvanja, ki jih frizer pri svojem delu uporablja. Vodilo salona Philosophy so zdravi in lepi lasje, saj jih samo tako lahko tudi sami doma enostavno oblikujemo, drugi pa bodo opazili naše svilnate, voljne in sijoče lase.

PHILOSOPHY
by Klemen Perina
HAIR SALON

PREPROSTOST LEPOTE

STRIŽENJE • BRITJE BRADE
TRETMAJI ZA LASE
BARVANJE • OMBRÉ • BALAYAGE
KOREKCIJA BARVE
OBLIKOVANJE PRIČESK
POROKE

OBALA 93, 6320 PORTOROŽ - LUCIJA
+386 51 227 040 • PHILOSOPHY.SI

po dolgih letih se je vrnila tudi »mullet« frizura, za katero nas je v 80. letih navdušil David Bowie, kasneje pa so jo posnemale tudi zvezdnice, kot so Rihanna, Miley Cyrus in druge. Z njo boste zagotovo dosegli retro videz, s pridihom drznosti in rokerskega sloga.

Modni so neskončno dolgi lasje, ki spominjajo na morske deklice. To je odlična izbira za vse tiste, ki imajo rade sproščene in spuščene lase.

Zagotovo se o pričeski, ki vam najbolj pristaja k celotnemu videzu, lahko posvetujete s svojim frizerjem. Vodilo salona Philosophy iz Lucije so zdravi in lepi lasje, saj jih samo tako lahko tudi sami enostavno oblikujemo doma, medtem ko bodo drugi opazili naše svilnate, voljne in sijoče lase.

€ - promocijsko sporočilo

ZA URBANA IN NJEGOVE PRIJATELJE

Naša škratovščina je letos julija upihnila že tretjo svečko na rojstnodnevni torti. Skupaj smo dokazali, da zmoremo vse in še več.

Krisu smo podarili življenje, po njem pomagali že več kot 100 hudo bolnim otrokom do terapij, skupaj z vami pomagamo pa tudi otrokom drugih ranljivih skupin. Ravno kar je začela akcija za Praznično sočutne dni, v kateri so tudi otroci, ki žal živijo v neprijaznih socialnih razmerah. Vsem tem našim sončkom lahko rišemo nasmehle le skupaj z vami. Premikamo meje mogočega, želimo si podariti novo življenje tudi Urbanu. Če bi morda donirali zanj 1% vaše dohodnine nam lahko pišete na mail dohodnina.palcica@gmail.com ali pa obrazec poiščete na naši spletni strani.

Za Urbana lahko vsak poleg sočutnega procenta dohodnine pošlje tudi en srebrn kovanček. V ta namen smo odprli še nov sms z besedo, ki poboža. Malčki sreči pravijo sreča. Bodimo srečni, podarimo srečo s SRECA ali SRECA5 na 1919. Prižgimo lučke upanja za prijaznejši jutri otrok, ki nas potrebujejo. Hvala vsem vam, ki čutite z nami.

www.palcica-pomagalcica.si/Obrazec_dohodnina_za_oddajo_na_posto.pdf

Dragi prijatelji in podporniki društva Palčica
Pomagalcica in dobrodelni škratki!

1 % DOHODNINE

LAHKO NAMENITE TUDI NAŠEMU DRUŠTVU
ZA URBANA IN NJEGOVE PRIJATELJE.
HVALEŽNI BOMO, ČE NAS BOSTE IZBRALI.

isBE d.o.o.

Liminjanska cesta 96
6320 Portorož
T: +386 5 677 86 22
F: +386 5 677 06 22
E: isbedoo@gmail.com

TANJA RIBIČ O SVOJI MORSKI OAZI V FIESI

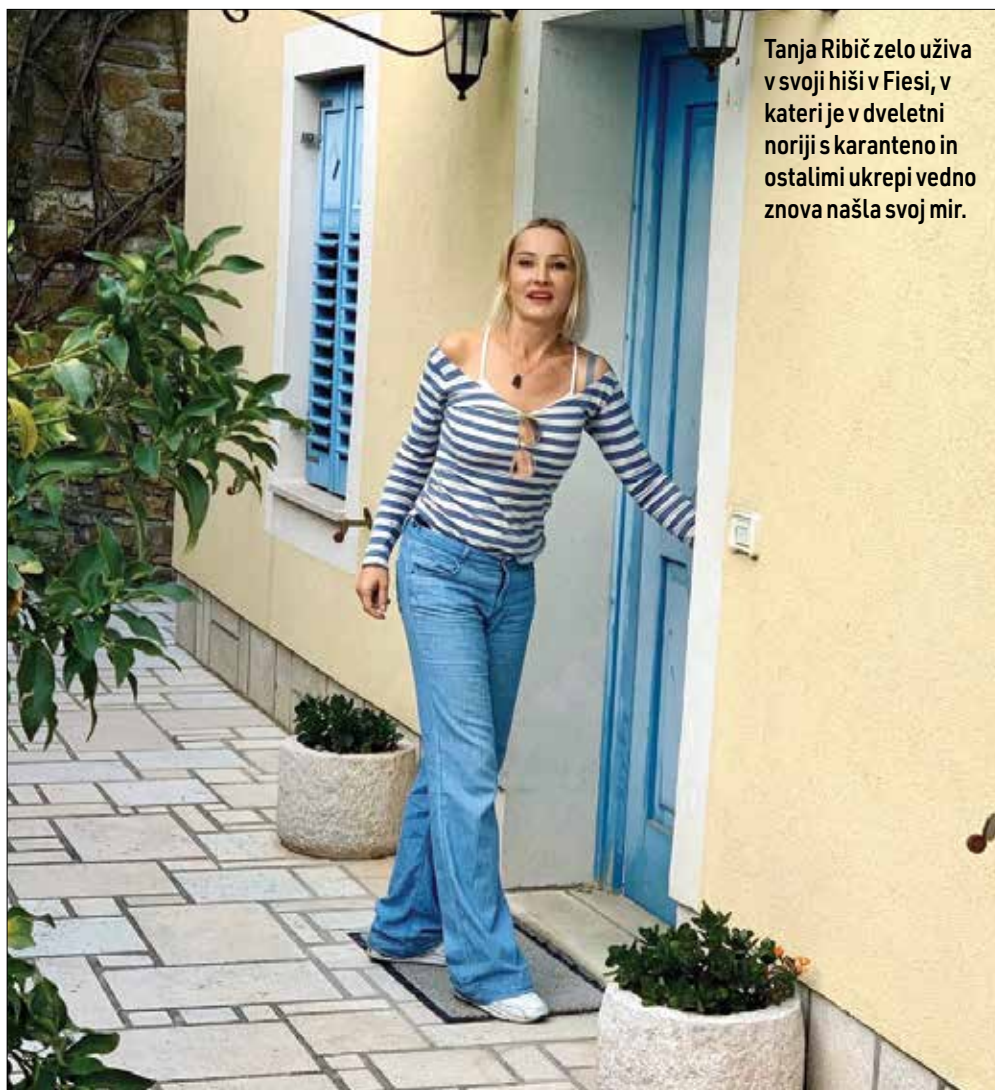
Najpomembnejša je tesna povezanost z naravo.

Tanja Ribič je ena najbolj vsestranskih slovenskih umetnic. Odlično se znajde na glasbenih in pevskih odrih kot komentatorka v šovu, filmu, nanizankah ... Zdi se, da mimogrede usklajuje zahtevno kariero v Sloveniji in tujini pa še družinsko življenje. »Vse to ne bi bilo možno, če ne bi bila tako tesno povezana z naravo. Le-ta je vir večnega navdiha, modrosti, spokoja in učenja. Trudim se vse več časa preživeti v naravi in z njo. Tudi v Fiesi, kjer imava z možem že slabi dve desetletji družinsko morskoo oazo, v katero sva vložila veliko ljubezni in truda, saj na začetku še malo ni bila taka,« pravi Tanja.

Tanji zlepa ne zmanjka dela. »Ni pa to več delo za kariero, za katero se pehaš, ko si mlad. Hvaležna sem, da sem prišla v leta, ko se stvari lahko lotevam bolj z modrostjo in srčnostjo ter počnem stvari, ki so mi blizu, takšne, ki se mlajšemu človeku zdijo manj pomembne. Zdaj pa lahko ustvarjam z njimi, ne glede na to, ali so del kariere ali pa so povezane z naravo in so za mojo dušo. Pomembno vodilo je, da so predvsem v skladu z mano,« pravi umetnica, ki je razpeta med Ljubljano, v kateri sta si z možem Brankom Đuričem Đurom ustvarila bazo, od koder se podajata po svetu, Tanjino domačo Štajersko, od koder prihaja njena mama, Zagrebom in njej tako ljubo Primorsko.

NAUČILA SE JE PRISLUHNI SEBI

»Uživam v raznovrstnih projektih in delih. Mami Jožici pomagam pri adaptaciji hiše, letos imam prvič svojo njivo, kjer razvijam poljedelski talent, v Zagrebu pa v našem gledališču režiram in igram. Uživam, ko kaj ustvarjam z lastnimi rokami enako kot pri umetniškem ustvarjanju,« pravi Tanja, ki se je z ansamblom MGL, kjer je zaposlena, nedavno vrnila z gostovanja v Skopju, kjer jih je občinstvo nagradilo s stoječimi ovacijami. Te dni pa se s svojo predstavo Tako ti je mala odpravlja na gostovanje po Sloveniji. »Delo in obveznosti si razdelim in pazim na to, da vse počnem v miru. Rada živim z ritmom narave in se trudim, da ne hodim pozno spat, poskušam se izogibati stresu, jem zdravo hrano, pridelano na domači njivi. Vsak dan kuham, kar je še posebej pomembno za mlajšo hčerko Elo, ki zaključuje gimnazijo,« razlaga igralka in dodaja, da ji je, odkar so otroci odrasli, nekoliko lažje. Vse od takrat pa, ko je kot

Tanja Ribič zelo uživa v svoji hiši v Fiesi, v kateri je v dveletni noriji s karanteno in ostalimi ukrepi vedno znova našla svoj mir.

mlado dekle iz domačih Trbovelj prišla študirat v Ljubljano in si ustvarit kariero, pa je za svoje uspehe res trdo delala, mnogokrat na račun zdravja. Usodi je zelo hvaležna, da ji je na pot poslala Đura, s katerim se odlično dopolnjeta in sodelujeta. Skupaj sta si tudi uresničila sanje o morskoo oazi v Fiesi.

OD DEBELEGA RTIČA DO FIESE

»Ker prihajam iz zelo skromne delavske družine, kot otrok s starši nisem hodila na morje in sem se tudi zelo pozno, v četrtem razredu, naučila plavati, zato mi je bilo toliko bolj dragoceno, da so me starši pošiljali v otroške kolonije na Debeli rtič, kjer sem tudi prvič videla morje. Tam se je rodila moja velika ljubezen do morja. Tamkajšnje letovišče pa ima posebno mesto v mojem spominu in srcu. Še zdaj se spominjam vseh paviljonov in

drugih objektov, kjer smo se otroci igrali, sklepali prijateljstva in uživali na morju. Prvič sem šla tja v mali šoli, nato pa vsako leto na priprave s pevskim zborom. V četrtem razredu pa sem bila tam v koloniji in sem se trdno odločila, da se naučim plavati, saj sem bila edina v razredu, ki še nisem znala. Šla sem na oddaljen konec plaže in v nizki vodi tako trmasto vadila zamahe, da sem imela čisto krvava kolena. Na koncu mi je uspelo in sem prekipela od ponosa,« se spominja Tanja, ki jo z Đurom povezuje tudi ljubezen do morja.

»Đuro je prej imel izpit za ladjo kot za avto. Vojaščino je namreč služil v mornarici, kjer je opravil številne izpite, tako da je bila logična posledica tudi njegova navezanost na morje. Velikokrat sva šla skupaj na morje in si sčasoma zaželela tudi na obali imeti nekaj svojega. Ko sva pred skoraj dvajsetimi leti preko oglasa našla

Igralka je sama uredila svoj vrt in okolico.

hišo v Fiesi, sva se takoj zaljubila v lokacijo, kjer je stala, v hišo pa se nisva mogla, saj je bila v grozljivem stanju, zanemarjena, zapuščena, polna živalskih in človeških iztrebkov, vendar sva v njej prepoznala potencial, jo kupila in se lotila prenove,« se spominja igralka.

Hiša je spomeniško zaščiten in četudi je bila v tako slabem stanju, da bi bilo rušenje in gradnja nove (sama bi si želela nekaj manjšega), bolj smotrna poteza, sta jo morala obnoviti v skladu z zakoni. Od nje sta ohranila samo lupino, vse ostalo pa naredila na novo. »Mene v življenju vodita intuicija in instinkt. Ne maram slediti smernice za vsako ceno, temveč obožujem občutek domačnosti, zato je taka tudi najina hiška. Toplo rumene sončne barve z kot morje modrimi polkni. Pred in za njo je bila puščava, ki sva jo z lastnimi rokami spremenila v rajski

vrt. Posadila sva številna drevesa, rože in druge primorske rastline, ki so se razrasle v prekrasno zeleno in cvetočo kuliso. Ponosna sem, da sva vsako rastlino posadila sama in zelo uživava v tem, kako lepo nama vse uspeva,« pravi Tanja in dodaja, da je prenova hiše trajala dobro leto.

OAZA MIRU IN SPROSTITVE

Igralka je razpeta med različne kraje po Sloveniji, zato v Fiesi ne preživlja toliko časa, kot bi si morda želela. »Včasih sva tu nekaj dni, včasih pa se prideva le kopat za nekaj ur, si opomoreva in greva spet dalje. Ne vidim rada, da je hiša prazna, zato jo večkrat z veseljem prepustiva prijateljem ali pa jih gostiva. Ker imamo nepredvidljive urnike, to niso vnaprej dogovorjena druženja, temveč spontani obiski, ki se jih vsi zelo razveselimo. Vesela sem, ko je v njej zelo živahno. Zala in Ela radi prideta s

svojima fantoma in prijateljicami pa Đurov sin Filip s svojo Majo. Hvaležna sem, da se lahko dobivamo tu v različnih kombinacijah, najdemo mir, naravo in sprostitve. Četudi mi do upokojitve manjka še nekaj let, se že zdaj trudim živeti tako, kot da sem upokojena, česar ne dojemam tako, da sem brez dela, temveč kot novo ustvarjalnost, brez tistega moram nujno nekam iti, nekaj narediti, ampak kamor te vodi duša. Čedalje manj časa preživim v mestu, najbolj srečna sem v naravi,« pove Tanja, za katero je bila oaza v Fiesi pravi balzam v nedavni dvoletni noriji. Ko je bilo vse zaprto, sta v hiši in okoli nje uživala, kot že dolgo ne. Tanja pa v Fiesi skoraj nikoli ne gre sama, temveč s seboj prevažata živali. Trenutno psa in mačka, še ne dolgo nazaj pa so imeli za hišnega ljubljence še pujsa, ki je z gospodarico veselo hodil po plaži.

Andreja Comino

OB ROB SKRAJŠEVANJU ČAKALNIH VRST ZA OPERACIJO SIVE MRENE

Zaradi določila zakona, da zdravniki, ki so zaposleni tudi v javnih zdravstvenih zavodih pri koncesionarjih ne smejo opravljati zdravstvenih storitev preko rednega plana, bodo zavarovanci ZZSZ čakali do naslednjega leta, mi pa jih 3 mesece ne bomo smeli operirati.

Ob napovedih ministra za zdravje, da bo Zakon o nujnih ukrepih za zagotovitev stabilnosti zdravstvenega sistema (Uradni list RS, št. 100/22; v nadaljnjem besedilu: Zakon) s 1.9.2022 odprl možnost izvedbe storitev glede na zmogljivost izvajalcev, je v začetku septembra prišlo opozorilo, da v našem centru operacij preko odobrenega rednega programa verjetno ne bomo mogli izvajati, kljub temu, da smo nosilci veljavne koncesije in smo že opravili ves redni program. Zakon v prvem odstavku 15. člena namreč določa, da izvajalec zdravstvene dejavnosti s koncesijo v izvajanje zdravstvenih storitev ne more vključiti zdravstvenih delavcev, zaposlenih pri javnih zdravstvenih zavodih. Oba s partnerko (dr. Petro Schollmayer) sva namreč vsa leta, odkar delava v Portorožu, v skladu z zakonodajo in ustreznimi dovoljenji, delno zaposlena tudi na očesni kliniki UKC Ljubljana. Tam sva skupaj letos poleg ambulantnega dela opravila že preko 700 operacij in izpolnjujeva tudi razvojne in pedagoške naloge, o čemer priča najina biografija in bibliografija in nadpovprečna letna ocena delodajalca.

Ker torej nismo mogli verjeti da se določba nanaša tudi na nas kot nosilce koncesije, smo se z vprašanjem obrnili na Ministrstvo za zdravje in prejeli naslednji odgovor: »V prvem odstavku 15. člena ZNUZSZS je določeno, da izvajalec zdravstvene dejavnosti s koncesijo v izvajanje zdravstvenih storitev iz tega odstavka ne more vključiti zdravstvenih delavcev, zaposlenih pri javnih zdravstvenih zavodih.

Glede na navedeno so storitve zdravnika, ki je zaposlen tudi v javnem zdravstvenem zavodu (ne glede na delež zaposlitve), plačane samo do pogodbenega obsega in ne v celoti. Zdravnika, zaposlenega v javnem zdravstvenem zavodu namreč koncesionar ne more vključiti v izvajanje zdravstvenih storitev v okviru izvajanja ukrepa na podlagi 15. člena ZNUZSZS.«

V nedavnem pogovoru v Koprskem gledališču z urednikom tega časopisa, Tomažem Perovičem je to potrdil tudi minister, kar je dostopno tudi na povezavi: <https://www.youtube.com/watch?v=Xqas7XmiCKM>

Operacije sive mreže zahtevajo kompleksno in izredno drago opremo, ki jo morajo za razliko od javnih zavodov koncesionarji investirati sami.

Tako kljub dolгим čakalnim dobam, tri mesece do konca leta ne bomo smeli v okviru zdravstvenega zavarovanja opraviti niti ene operacije več, čeprav bi z najmodernejšo opremo, osebjem in kapacitetami lahko opravili vsaj 5x toliko operacij, kot jih imamo odobrenih v rednem programu in čakalne dobe praktično odpravili.

Ta določila Zakona kot pravno neutemeljena ocenjuje tudi Zdravniška zbornica Slovenije, ki v svojih stališčih do Zakona z dne 21.10.2022 (Št. 014-73/2021-2) Ministrstvu za zdravje in državnemu zboru RS navaja: »določba zakona, da v izvajanje zdravstvenih storitev izvajalec zdravstvene dejavnosti s koncesijo ne more vključiti zdravstvenih delavcev, zaposlenih pri javnih zdravstvenih zavodih, nesorazmerno posega v ustavno zagotovljeni pravici do svobode dela in svobodne gospodarske pobude. Konkurenčna prepoved za zaposlene v javnih zdravstvenih zavodih je urejena v 53.b členu Zakona o zdravstveni dejavnosti ter je ustrezna oziroma zadostna, posledično pa po oceni zbornice ni potrebe po predvidenih dodatnih posegih v svobodo dela, ki niso ne nujni ne sorazmerni. Zbornica nadalje predlaga, da se skrajša rok iz tretjega odstavka spremenjenega 15. člena ZNUZSZS oziroma se izvajalce izven mreže javne zdravstvene službe nemudoma vključi v izvajanje storitev iz tega člena, saj bo na ta način dosežen namen ukrepa, torej povečanje dostopnosti do zdravstvenih storitev ter skrajšane čakalnih dob.«

Torej, namesto, da bi Zakon omogočil, da bi bili operirani v domačem okolju, bodo morali zavarovanci obalnih občin še naprej krajšo

čakalno dobo iskati drugod po Sloveniji. Pri tem očitno nikogar ne zanima koliko izgubljenih delovnih dni svojcev in spremljajočih stroškov za paciente bo to pomenilo.

Sistem vnaprej odobrenega obsega programa že desetletja vzdržuje neravnovesje v številu posegov med regijami, pri čemer ima obalna regija enega najmanjših obsegov operacij sive mreže na število prebivalcev v Sloveniji in bistveno manj od npr. severno primorske regije. Vseh osem let odkar smo v Portorožu zato prosimo za povečanje rednega programa, tudi s podporo županov, a brez uspeha. Čeprav z izpostavo ZZSZ Koper zgledno sodelujemo, širitev programa ni v njihovi pristojnosti. Kot eden od začetnikov modernih operacij v Sloveniji, sem več let operiral tudi v SB Izola in uvajal kolege v sodobne operacijske posege. Z družino sem se pred osmimi leti zaradi osebnih razlogov delno preselil na obalo. V moderno oprmljen center v Portorožu smo investirali vse svoje prihranke, poleg tega pa vsak mesec zagotavljamo plačo sedmim zaposlenim. Z obsegom rednega programa ne bi mogli kriti stroškov. Ob tem, da bi zdaj lahko, tako kot drugi, pospešeno skrajševali čakalne dobe, pa je videti, kot da jih namenoma podaljšujemo, da bi se več ljudi v stiski odločilo za samoplačniški poseg. Razočaranim pacientom, ki smo jim napovedali možnost, da bodo v okviru Zakona prišli na vrst prej, moramo zdaj to vsakodnevno pojasnjevati.

Podobno tudi vrhunski kardiolog akad. prof. dr. Marko Noč, ki je posege na srcu uvajal v Medicorju, ne more opravljati posegov v okviru tega zakona niti v svojem prostem času, pa čeprav so zaradi čakanja nanje ljudje tudi življenjsko ogroženi. Hkrati pa v UKC Ljubljana teh posegov ne sme opravljati.

Upamo, da bo v smislu in namenu nedvomno pomembnega Zakona ministrstvo ponovno pretreslo odločitve in dovolilo, da se v skrajševanje čakalnih dob dejansko in brez diskriminatornih določb vključijo vsi, ki želijo in so to sposobni opravljati. In, da se bo kmalu uresničilo načelo, da pacient svobodno izbira izvajalca, ki mu zaupa.

Prof.dr.Marko Hawlina,dr.med.

Okulistični Center Hawlina & Schollmayer
Obala 77a, Portorož
Tel +386 31 394 224
info@hawlina.eu
www.hawlina.eu

RADIO CAPRIS V NOVIH PROSTORI

Suzana Srdić, Nejc Špeh in Jana Pogačnik (jutranja ekipa) v novem studiu Radia Capris

Radio Capris je novembra odprl vrata novih poslovnih prostorov v centru Kopra.

Že v začetku poletja se je v centru Kopra začelo odvijati nekaj zanimivega ... nekaj, kar je vzbudilo pozornost marsikaterega mimoidočega. Ugibanj je konec. Nastajali so novi, večji in najbolj sodobni poslovni prostori Radia Capris, ki bo odslej še bližje poslušalkam in poslušalcem. Najpomembnejšo prelomnico za našo radijsko postajo je radijska ekipa s prijatelji in poslovnimi partnerji obeležila na posebnem dogodku.

Nove radijske studije, edine z razgledom na morje, si bodo že čez nekaj tednov lahko ogledali tudi poslušalci.

Novi poslovni prostori Radia Capris prinašajo nekoliko drugačen in posodobljen koncept, ki bo radijski ekipi omogočal razvoj številnih novih vsebin in uresničitev svežih zamisli. Posebej zanimivi so tudi hodniki radia, na katerih bodo gostje občudovali vinilne plošče, cd-je in kasete, pretežno istrskih izvajalcev ter plakate s citati največjih istrskih uspešnic. "Kot največji radijski medij v regiji, nenazadnje pa tudi vodilni medij na spletu in družbenih omrežjih, smo želeli narediti velik korak naprej, predvsem v vizualnem in prostorskem smislu. Čedalje več vsebin gre tudi na splet, prejšnja lokacija pa nam tako prostorsko kot tudi tehnično že nekaj časa ni ustrezala več. Zdaj imamo, za primer, studio opremljen z večjim številom kamer in manjšim odrom za nastope glasbenih skupin. To seveda prinaša dodatne možnosti - poslušalci bodo lahko koncert v živo

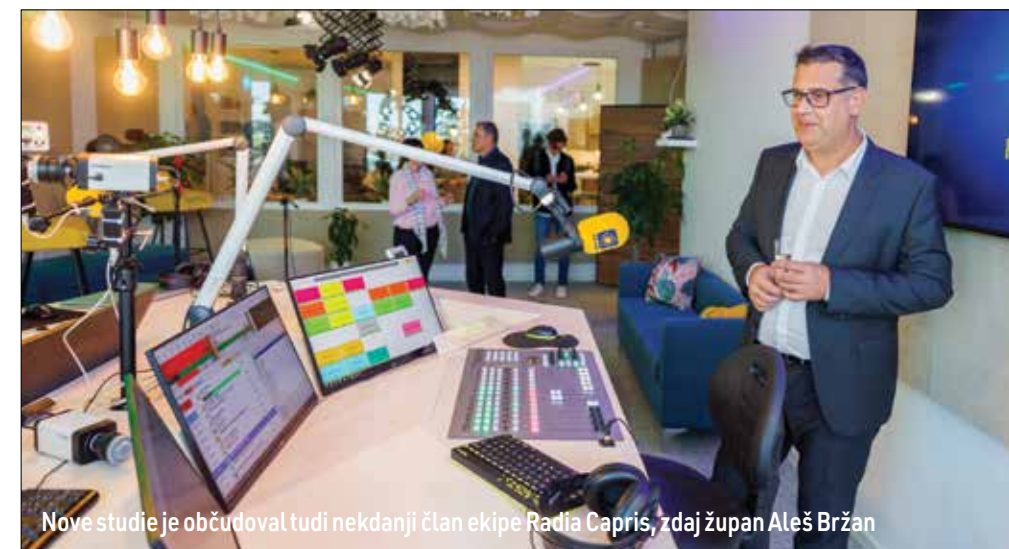
pozitivne učinke, predvsem še več veselja, še boljše počutje vseh sodelavcev in krepitev 'timskega duha'."

Radio Capris je z oddajanjem leta 1993 pričel v garderobah ob nogometnem igrišču v Šmarjah, dobro leto kasneje je domovanje dobil v stavbi RIžanskega vodovoda Koper, leta 2000 pa se je preselil v novo zgrajeno stavbo na Ulici 15. maja v Kopru. Ta ulica je skozi leta postala pomembno obrtno-poslovno stičišče različnih dejavnosti, a Radio Capris se zadnja leta tu ni "videl" več. "Z ekipo smo 'sanjali' o sodobnejših prostorih, ki bodo bližje centru mesta in poslušalcem. Priložnost za uresničitev te želje se je pokazala v začetku tega leta, dokončna odločitev pa je, zaradi tehničnih vprašanj in rešitev, padla šele pozno spomladi. Nato se je vse odvijalo zelo hitro, tako da so bili prostori naredi za delo v pičlih treh mesecih. Prvi dan oddajanja na novi lokaciji se je zgodil 5. septembra, potem pa so prišle še malenkosti, ki so uradno odprtje nekoliko zavleklo," dodaja naš urednik.

Radijski studii se nahajajo na naslovu Pristaniška 4 - v objektu nekdanje blagovnice Soča.

Radio Capris kmalu vstopa v 30. leto delovanja in danes raste bolj kot kdajkoli. Že čez nekaj mesecev bo Radio Capris dostopen tudi na DAB+, kar pomeni, da bo radijski program prek radijskih sprejemnikov po novem slišen tudi v Postojni, Ljubljani, Kranju in Novi Gorici, v letu 2023 pa se vračata tudi Caprisov Boat Party in največji Caprisov koncert.

Foto: Jaka Ivančič

Nove studije je občudoval tudi nekdanji član ekipe Radia Capris, zdaj župan Aleš Bržan

PREVERJAMO URBANE MITE

Primorsko tekoče zlato, ki priteče iz simbola večnosti.

Po navadi je bil sredi novembra najbolj primeren čas, ko so se naši kmetje v burji in mrazu z grabljicami v rokah odpravili na njivo oz. v oljčnik. Letos pa so oljkarji z obiranjem tega mediteranskega bisera začeli že veliko prej – na sredini septembra. Nekateri bi pričakovali, da je bila zato letina slabša. Ja, po količini je bila res, vendar če gledamo na kvaliteto, pa imamo letos enega najboljših oljčnih olj. To potrjuje tudi kar nekaj nagrad, ki so jih prejeli naši uspešni oljkarji. Uvrstili so se v vodnik Flos Olei 2022. Med 13 vzorci iz Slovenije so po 97 točk od stotih možnih zbrali Boris Jenko in Peter Pelicon, Vanja Dujc in Franc Morgan.

1. Oljčno olje je eno izmed najbolj zdravih olj. Res je. Oljčno olje ima veliko vsebnost mononenasičenih maščob. Poleg tega pa še veliko antioksidantov, vitaminov. Naše telo oljčno olje presnavlja veliko bolje kot marsikatero drugo. Redno uživanje oljčnega olja pripomore k boljšemu delovanju jeter, ledvic, vsebuje tudi veliko fosforja, kalcija, kalija, železa in vitamina B. Že stoletja se je oljčno olje uporabljalo v kozmetiki in medicini za negovanje kože in mišic, zdravile so se odrgnine, rane, koži in lasem pa je dajalo sijaj in elastičnost. V ljudski medicini se je uporabljalo za nego nohtov, odpravljanje mišičnih bolečin, v kontroli prebave, nižanju krvnega tlaka, umirjalo je delovanje srca.

2. Olje je potrebno shranjevati v temni steklenici. Res je. Najbolj primerna temperatura za shranjevanje oljčnega olja je med 15 in 20 stopinjami Celzija. Kakovost oljčnega olja pa poslabša tudi stik s svetlobo, soncem, ker bo zaradi oksidacije dobilo drugačno barvo in okus.

3. Oljčno olje ni primerno za cvrtje. Res je. Če želimo, da olje ohrani vse zdravju koristne snovi, ki mu jih pripisujemo, ga moramo čim manj segrevati. Pri visokih temperaturah jih namreč začne izgubljati, pa tudi večja verjetnost je, da ob tem nastanejo nevarne snovi.

4. S toplim oljem si lahko pozdravimo vnetje ušes. Res in ni res. Verjetno se še vsi spominjate

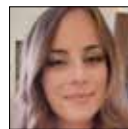
svojega otroštva. Jaz se ga z veseljem in med spomini je ostal tudi ta, da nam je mama, ko smo ji povedali, da nas bolijo ušesa, na žlički nad ognjem segrela malo oljčnega olja in nam ga še mlačnega zila v vneto uho. Ne vem, če je res delovalo ali je bila to samo igra možganov in psihologije, ampak meni je to vedno pomagalo in so me tako ušesa kmalu nehala boleti, čeprav medicinska stroka tega ne zagovarja.

5. Oljčno olje nima roka uporabe. Ni res. Tako kot vsi izdelki in živila ima tudi oljčno olje rok uporabe. Potrebno ga je uporabiti en ali največ dva meseca po odprtju. Seveda pa je najboljše sveže stisnjeno oljčno olje, ki ima tudi največ vseh lastnosti, ki sem jih naštetela že zgoraj. Oljčno olje je res vsestransko uporabno. Iz njega

se izdeluje kozmetika, uporabljamo ga v kuhinji, pri prvi pomoči ob različnih težavah ... Izbrskala pa sem še nekaj zanimivosti:

- Če pred spanjem spijemo en požirek oljčnega olja, je manjša verjetnost, da bomo ponoči smrčali, saj si na ta način navlažimo grla in dihalne poti.
- Z oljčnim oljem lahko pomagamo našim hišnim ljubljencem do bolj svetleče dlake.
- Pikantnost in grenkoba sta nekaj, kar je pri oljčnem olju pozitivno in kaže na odlično kakovost produkta.
- Za pripravo enega litra oljčnega olja je potrebno stisniti približno sedem kilogramov oljk.
- Oljna vejica predstavlja simbol miru.

Manca Hribovšek

VRT V DECEMBRU

Približujemo se koncu leta, v katerem smo z mislimi vsepovsod, samo na vrtu ne, čeprav potrebuje našo pozornost tudi decembra. Topel november je poskrbel, da se je vegetacija obdržala dlje.

Z zelenjavnih gred lahko pobiramo motovilec, ohrovt, brstični ohrovt, zimski radič je še na razpolago, endivija je tudi v polni rodnosti. Drobnjak in peteršilj pobereмо in ju lahko zamrznemo. Pobereмо tudi por. Ostalo zelenjavo je potrebno odstraniti in gredice počistiti. Kompost je potrebno malo zaščititi tako, da ostanejo temperature dovolj visoke, da se lahko proces razkrajanja nadaljuje. Opravimo tudi pregled orodja, da bo ob ponovnem delu pripravljeno.

V zeliščnem vrtu je dobro preveriti, kako je z našimi rastlinami. Porežemo cvetove odmrlih poganjkov. Odstranimo listje, kajti pod listjem se ustvarjajo zelo dobri pogoji za gnitje rastlinskih delov, opravimo še zadnjo letošnjo pletev. Ker imamo dovolj časa, lahko načrtujemo nove rastline za prihodnjo sezono v našem zeliščnem vrtu. Odstranimo lahko tudi rastline, s katerimi nismo bili zadovoljni.

Dokler nam vremenske razmere to dovoljujejo, lahko sadimo še **sadno drevje**. Odstranimo plodove, ki so ostali po obiranju na tleh in jih uničimo, ker so z začetkom gnitja ugodno območje za razvoj različnih bolezni. Ko drevesa odvržejo listje, lahko začnemo z obrezovanjem, izjeme so češnje, marelice in slive.

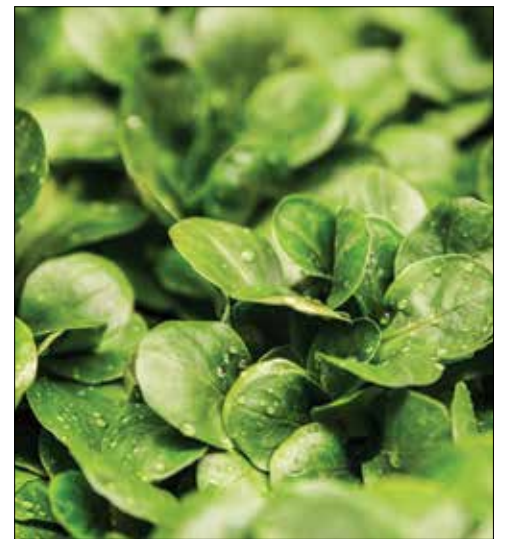
Tudi v **vinogradih** lahko začnemo z rezjo, ko listje

odpade. Preverimo stanje kolov in žic. Citruse je na bolj izpostavljenih legah ali v loncih dobro oviti s tkanino, da preprečimo poškodbe pri močnejšem mrazu.

V **okrasnem vrtu** lahko opravimo presaditve grmovnic in dreves, listopadne grmovnice in drevesa lahko porežemo, ker jih je lažje oblikovati, ko odvržejo liste. Odpadlo listje je potrebno pograbiti in odstraniti, da se ne razvijejo škodljivci in različne bolezni. Poskrbimo tudi za zaščito vrtnih objektov, ki so bolj občutljivi na mraz. Vodne objekte nadziramo, da ne pride do zmrzali. Če je december bolj sušen, je potrebno zalivanje, ker tudi pozimi rastline potrebujejo vlago za svoj obstoj.

Trata naj v miru preživi zimo, poskrbimo, da ni listja ali iglic. Iz namakalnega sistema spustimo vodo in ga zavarujemo pred zmrzaljo. Tudi vodne objekte je potrebno pripraviti na zimsko obdobje. Če v njih ni življenja, vodo iztočimo, kjer je življenje, pa primerno zaščitimo. V tem obdobju pripravimo krmilnice, s katerimi bomo mnogim koristnim pticem pomagali preživeti zimo.

Sašo Mejak

GEODETSKE STORITVE d.o.o. PORTOROŽ

VBS d.o.o. Portorož
Obala 125, 6320 Portorož
tel.: 05/677-85-80
GSM: 031/637-176
e-mail: bogdan@vbs.si

ELEKTROCENTER

Salon svetil in največja ponudba elektromateriala
Vanganeljska c. 6, Koper • www.elektro-center.si
Tel.: 05/ 612 1500 • GSM: 041 283 385

Za vaš hitrejši nakup sedaj z novim načinom samopostrežbe • Vabljeni v prenovljeno specializirano trgovino z elektrotehničnim materialom!

TAKE YOUR
MOMENT

NAD OBALO
SE JASNI
VEČ KOT POGOVORNI VEČERI

Manca Hribovšek

DOMAČ RECEPT ZA HLADNE DNI:
JOTA

Kljub temu da so temperature za ta čas še vedno visoke, pa v marsikateri kuhinji že diši po značilni istrski jedi na žlico, ki nam še posebej prija, ko je zunaj hladno.

Seveda mislim na joto, ki jo znajo naše none pripraviti že skoraj z zavezanimi očmi. Samo ime izhaja iz furlanske besede jote, ki izhaja iz galske besede za juho. Je enostavna, hitro pripravljena in okusna jed, ki jo obožujejo tudi otroci, naročimo pa jo lahko v skoraj vsaki planinski koči ali osmici. Prava jota je pripravljena iz fižola, krompirja, svinjskega mesa in kislega zelja. Nekateri pa namesto zelja raje uporabijo repo. Jed mora biti gosta, če pa imate raje enolončnice, ki so bolj redke, pa morate zraven ponuditi še kruh, ki ga prav tako lahko pripravite doma.

- Sestavine za 4 osebe:
- 500 gramov kislega zelja,
 - 300 gramov rjavega fižola
 - 200 gramov krompirja,
 - 300 gramov prekajenih svinjskih rebrc,
 - lovorjev list,
 - česen,
 - čebula,
 - začimbe.

DOMAČE ISTRSKE JEDI
KUHANE PO NAROČILU

DOSTAVA: Ankaran, Izola, Koper in Piran
vsak dan med 11. in 19. uro

Naročila do 17. ure dostavimo naslednji dan!

z vodo in pustite čez noč. Če se vam mudi, pa lahko uporabite tudi konzerviran fižol, ki je že skuhan in pripravljen na takojšnjo uporabo. Fižol, ki smo ga namakali, naslednji dan kuhamo prbl. 45 minut. Paziti moramo, da ga ne razkuhamo oz. da ostane še malo trd, saj se bo kasneje kupal še v joti. Istočasno kot damo kuhati fižol, lahko na ogenj pristavimo lonec, v katerega damo nekaj olja, nasekljana česen in čebulo, kislo zelje, lovorjev list in nekaj zrn popra, prilijemo vodo in kuhamo 50 minut (če želite, da jed ne bo tako kisla, lahko zelje pred uporabo operete). Ko je zelje kuhano, ga odcedimo, prihranimo si tudi nekaj vode. Medtem ko se kuhata zelje in fižol, lahko olupimo in na kocke narežemo krompir, ki ga operemo, damo v posodo in zalijemo z vodo. Ko zavre, ga kuhamo še 15 minut in nato odcedimo. V lonec, kjer je fižol in voda, dodamo odcejeno zelje, krompir in nekaj prihranjene zeljnice. Začnimo po okusu in kuhamo še 15 minut. Prekajena svinjska rebrca lahko skuhamo posebej ali pa jih dodamo v joto takrat, ko dodajamo vse ostale sestavine. Jota mora biti bolj gosta, kar dosežemo s tem, da dobro skuhamo krompir in fižol. Če nam to ne uspe, lahko nekaj krompirja zmečkamo in tako pridobimo gostoto jedi. Lahko si pa pomagamo tudi z moko.

Če ne uspete pojesti vse jote na dan, ko ste jo skuhali, pa ne skrbite, Spravite jo v hladilnik, saj pravijo, da je jota naslednji dan še boljša.

ROMAN FRANCOSKEGA PISATELJA EMILA ZOLAJA O PARIŠKI LAHKOŽIVKI		SOMALSKA MANEKENKA	ČILSKI NOGOMETNI VRATAR NELSON	21 ČRKA ABECEDE		LADO AMBROŽIČ	OTOK V MELANEZIJ	SLOVENSKI GEOGRAF V TRSTU BOŽIDAR	SLOVENSKI KOREOGRAF IN REŽISER IKO	OTOK V JADRANSKEM MORJU					SLOVENSKA PESNICA MAJDA CVEK, ENKA (ŽARG.)			
KOS SUKANCA				TIP RUSKEGA AVTOMOBILA						MESTO V DALMACIJI						GREGA LANG		
																PLODNI DEL RASTLINE		
JAPONSKA NABIRALKA BISEROV				KAR NAMETE POLJSKI SLIKAR EDWARD						PLEME, ROD, VRSTA (LAT.) GLAVNO MESTO GANE, ACCRA							REKA V RUSIJI	SLANO JEZERO V KAZAHSTANU
ČUDODELNA, ZDRAVILNA PIJAČA V SREDNJEM VEKU						ČILSKI PIANIST CLAUDIO						MESTO V RUSIJI, OB VOLGI	SEČNJA, SEKANJE REKA V ANGLIJI					
IME SLOVENSKE PEVKE HORVAT						NALEPKA NASELJE V ČRNI GORI									ŽUPAN V ČASU ILIRSKIH PROVINC			
SESTAVIL B.K.	DEL KLAVIATURE, TASTA	ZNAMENJE BOŽJASTI AVRA MADŽ. PESNIK BELA					NORVEŠKA SMUČARSKA, TEKAČICA BERIT	ZNAČAJ JOŽE RODE							IME PEVKE PRODNIK GROBO DOMAČE SUKNO			
TANJA ZAJC			REKA V ROMUNIJI JAPONSKI REŽISER KUROSAWA						DRAMA IVA BREŠANA NJORKA							KEMIJSKI ZNAK ZA ALUMINIJ PISATELJICA PEROCI		
IME ITALJANSKE IGRALKE MIRANDE				REKA NA POLJSKEM, LEVI PRITOK VISLE						MLAD KONJ NEMŠKA PLAVALKA GEWENIGER							ZADETEK PRI KOŠARKI	STAR SLOVAN
KRATEK, MOČEN GLAS			PISATELJ FLEMING NEMŠKI NOGOMETAS PETERSEN				ŠP. FILOZOF RAMON ALPSKE REŠEVALNE SANI					FEREDŽI PODOBNA VRHNA HALJA	SINJSKA VITEŠKA IGRA KOLNSKI NADŠKOF					
PRIJEM PRI BOKSU						MLEČNI SLADKOR ANGLEŠKI PISEK EDWARD									BEOTIJEK JADROVJE (ZAST.)			
MESTO V ITALIJI				KAČIJI UGRIZ TROPSKO DREVO, TIK				AMERIŠKA IGRALKA LINDA DOMAČIN NA HAVAJIH								ŠPELA TRATNIK ARTHUR (KRAJŠE)		
 DRUŠČINA, SKUPINA LJUDI (POG.)	REKA IN FIJORD NA NORVEŠKEM GIB NOGE PRI HOJI		ŠPANSKI ARHITEKT JOSE LUIS TENISAČICA JUVAN				IGOR KREGAR ZNAMKA ČEŠKIH KAMIONOV	OREL V NEMŠKIH GRBIH HRVAŠKI OTOK		SEATOV AVTOMOBIL ZRAK (LAT.)			ČEŠKI PISATELJ KAREL VACLAV	ORIENTAL. RIZEVO ŽGANJE V PUŠČAVI			NEKDANJI GUVERNER BANKE SLOVENIJE FRANCE	MORSKI RAZBOJNIK (EKSPR.)
KOŠARKAŠKI KLUB																		
DEL KROŽNICE				IDMONOVA HČI							RIMSKI GOVORNIŠKI ODER							
AVANS, NADAV				IZDELOVALEC SIDER KARL DAVIDOV							MESTO V BELGIJI, TUDI ATH NIKOLAJ OMERZA					HAROLD PINTER LUDVIK OLAS		
SLOVENSKI ESEJIST, SLAVIST PETER					DOLG, OZEK KOS BLAGA					DEL TENISKE IGRE					LUKA NA VZHODNI OBALI PAPUE NOVE GVINEJE			
GLAVNO MESTO STARE BABILONIJE OB EVFRATU					TEŽA EMBALAŽE, OVOJNICE					ČEBELI PODOBNA ŽUŽELKA					NEKDANJI KANADSKI HOKEJIST BOBBY			

ISIN: ant. mesto OARA: est. vas TVER: rus. mesto EMAE: melanez. otok OKUN: polj. slikar ZSOLT: madž. pesnik BZURA: polj. reka PARROTT: ang. pisec ANERA: drama

Hiter odziv, hitre poti, in fleksibilnost, ko jo potrebujete.

Kupcem in partnerjem zagotavljamo celovite logistične rešitve in hkrati nudimo optimizacijo logističnih storitev ter kakovostne poprodajne storitve. Izkoriščamo odlično geografsko pozicioniranost in dobre povezave. **Izkoristite jih z nami.**

NAŠE STORITVE

POMORSKA LOGISTIKA

KOPENSKA LOGISTIKA

- železniški promet
- cestni promet

ZRAČNA LOGISTIKA

CARINJENJE, TERMINALSKE STORITVE IN SKLADIŠČENJE